This weekly newspaper was mailed on
Tuesday, November 11, 2003

Lietuvos nacionalinė Mažvydo biblioteka

ALp (LL) 2766

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr.45 (2800) 2003 NOVEMBER-LAPKRITIS 11 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS – LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ON L5C 1T3 CANADA • www.tzib.com Nr. kaina – $1

Reforma, kurios tikrai reikia

Dievas danguje, caras žemėje. Tiek ir teužteko žinoti anų laikų eiliniams Rusijos imperijos piliečiams, kuriems du dalykai vaidenosi kaip patys nešvariausi – tai politika ir prekyba.

VISKĄ sumaišė bolševikinė revoliucija – nužudė carą, "nužudė" ir Dievą. Proletarais pasivadinę vadai stengėsi užimti nužudytųjų vietas – tapti dievais ir visagaliais komisarais. Kovų įkarščiuose progos tam atsivėrė kone kasdien. Ir kas gi nenorėtų įsigyti vis daugiau galios, nes juo aukščiau sėdėsi, juo saugesnis būsi. Maždaug pagal šitokią taisyklę persipynė ir visa Sovietų Sąjungos istorija. Kova dėl valdžios niekada nenurimo. O didysis vadas Stalinas tik nuolatiniais "valymais" sugebėjo išlikti iki mirties. Po jo, kaip žinome, kova vyko toliau, tik gal jau kiek švelnesniu būdu. Būti valdžioje arba bent partijoje reiškė susikurti geresnį gyvenimą sau ir šeimai, užsitikrinti ateitį ir saugumą. Tokia "praktiška" galvosena žmonėse įstrigo gana giliai. Kaip patirtis rodo, jos nepakeitė nė Sovietų Sąjungos griuvimas. Ji ryškiai įsiskverbė ir į naujų santvarkų kūrimo procesą pokomunistiniuose kraštuose, taigi ir Lietuvoje. Išskyrus vieną kitą patriotiškiau nusiteikusį sąjūdininką, pasiruošusį bet kuria kaina dirbti nepriklausomybės įtvirtinimui, daugelis skubiai dairėsi, kaip čia permainų metu įlįsti valdžion ir susikurti arba tęsti savo asmeninę gerovę. Atrodo, kad dėl to kaip grybų pridygo politinių partijų, per kurias kelias į valdžią bet kam prieinamesnis. Per dvylika metų tas daugiapartiškumas savaime aptrupėjo, tačiau kūrėsi naujos partijos ne kažkokiom naujom programom skelbti, bet tik kaip priemonės įkelti koją seiman, kuriam priklausomumas – tai kaip loterijos laimėjimas: nemaža alga, privilegijos, graži pensija. O darbo?... Pasėdėsi, pabalsuosi – ir viskas. O jeigu posėdžiuose ir nedalyvausi – niekas nieko, aš gi žmonių išrinktas, nepajudinamas...

SPAUDA Lietuvoje seimo narius pradėjo vadinti seimūnais. Pasigirsta pašaipių aiškinimų, kad tasai žodis yra sudurtinis, nes reiškia seimo vaizbūną. Gal ir nereikėtų jų šitaip pravardžiuoti, bet kai tie žmonių išrinkti atstovai, užuot daugiau rūpinęsi savo rinkiminės apylinkės žmonių problemomis, užsidarę nebeliečiamoje "kastoje", dėmesį kreipia visai kur kitur – kas tada galėtų nepykti? Žmonių išrinkti seimo nariai pasijaučia užlipę į aukščiausią valdžios pakopą, užtikrinančią neblogą dabartį ir aiškesnę ateitį. O visa kita – tarp kitko. Užtat jau netrūksta balsų, kad seimo sąranga keistina, kad seimo narių pareigingumas turėtų būti kontroliuojamas, kad išpūstos algos turėtų būti peržiūrimos, nes jos nebeatitinka atliekamo darbo. Siūlymas sumažinti seimo narių skaičių, atrodo, taipgi turi rimtą pagrindą, o įvesti tvarką seime jau verkiant reikia. Apie tai jau nemažai pasisakyta įvairiomis progomis ir būdais. Bet kas gi skelbs ir vykdys kokias nors seimo reformas? Juk visa tai priklauso seimo narių kompetencijai, o norint ką keisti, reikia pataisų konstitucijoje, kurioje pokyčiai taipgi priklauso nuo seime priimamų naujų įstatymų. Tad kurie gi seimo nariai balsuotų už reformas, jei tos reformos reikštų jų asmeninės gerovės siaurinimą, gal ir šiltos vietos praradimą? Todėl taip ir sukasi "užburtasis ratas". Ir suksis turbūt tol, kol kandidatai į valdžią pradės suvokti, jog jie ryžtasi valstybei tarnauti, jos gerovę kelti, bendraisiais jos reikalais pirmiausia rūpintis, į priešrinkiminiuis pažadus rimčiau žiūrėti. Tai jau mąstymo reforma, kurios Lietuvai labiausiai reikia. Nemadinga šiandien kalbėti apie idealizmą, pasiaukojimą bei pagrindinius dorovės principus. Bet be viso šito valdžios ir piliečių santykiai niekada nebus normalūs. Jei piliečiai į valdžią ima žiūrėti su pašaipa ir nepasitikėjimu, pastangos ugdyti demokratiją ir tvirtinti nepriklausomybės pamatus labai apsunkinamos. Č.S.

Vilniaus gatvė, papuošta Lietuvos vėliavomis bei paruošta sutikti krepšinio rinktinei, iškovojusiai Europos čempionatą
Nuotr. R. Piečaitienės

Lietuvių tautos ateitis II

Tautos nykimo priežastys ryškios, bet ar jos veda į pražūtį?

VIKTORAS ALEKNA

Visų pirma – jaunimas. Esą jis bėga iš Lietuvos. Ne, jis nebėga iš Lietuvos, o važiuoja pasidairyti po laisvąjį pasaulį, uždarbiauti. Kai kurie ir negrįžta, pasilieka svetur.. Kad ir dėl trupinio aukso, gardaus valgio šaukšto... Bet dėl to Lietuvoje lietuvių liks dar pakankamai.

Antra priežastis – didėjantis mirtingumas ir mažėjantis gimstamumas. Mirtingumas kažin ar didėja. Jau keletas dešimtmečių vis daugiau ir daugiau lietuvių gyvena ilgiau ir mirtingumas dėl amžiaus nedidėja. Mirtingumas gal šiek tiek didėja dėl įvairių ligų ir netinkamo gyvenimo būdo: girtuokliavimo, rūkymo, narkotikų vartojimo. Bet reikia tikėtis, kad su laiku žmonių sąmonė prašviesės ir mirtingumas dėl šios priežasties sumažės. O štai žūtys keliuose, nors automobilių Lietuvoje palyginti su 1998-1990 m. padaugėjo daugiau kaip dešimt kartų, atkūrus Lietuvą kasmet pradėjo mažėti ir dabar mažėja, todėl ši priežastis tautos ateičiai nėra grėsminga, tik gaila, kad neretai keliuose žūva dažniausiai jauni žmonės ir net vaikai.

Kas kita – mažėjantis gimstamumas. Vakarų tautos tą jaučia jau gana seniai – nuo priešKarinių laikų. Lietuvių tauta tą reiškinį pastebėjo tik sovietiniais metais. Ir gimstamumas ypač sumažėjo dešimtajame praeitojo amžiaus dešimtmetyje, tai yra atkūrus Nepriklausomybę. Dabar gimstamumas jau keletą metų nemažėja, bet yra nedidelis – beveik susilygino su mirtingumu, todėl jis kelia rūpestį dėl tautos ateities. Ar galima jį padidinti? Yra keletas būdų: žmonių sąmoningumas, sveikatos darbuotojų pareigingumo jausmas šeimai, pagaliau religingumo augimas ir Dievo žodžių Adomui ir Ievai prisiminimas: veiskitės ir dauginkitės, pripildykite visą pasaulį įsisąmoninimas.

Šeimai, tai yra tėvai ir vaikai, yra tautos ląstelė. Kad tauta galėtų gerai gyvuoti ir nenykti išmirimo keliu, ji turi tinkamai tvarkytis, t.y. turėti galvą su smegenimis, širdį, virškinimo bei veisimosi būdus ir kojas bei rankas, t.y. judėjimo galimybę. O kadangi tautoje yra daug ląstelių – šeimų ir bešeimių (vienišas bešeimis žmogus yra taip pat tautos ląstelė), tai visas tas ląstelių junginys ir turi turėti savo gyvavimo tvarkytoją – valstybę, kuri, kaip kokia aparatūra, privalo rūpintis ląstelėmis – šeimomis, tai yra turi tarnauti visoms šeimoms. Mūsų atsikūrusioje valstybėje, nors ir labai keista, savo ląstelėmis šeimomis rūpinamasi labai prastai. Jau prieš keletą metų paskelbtas vadinamasis "šeimos kodeksas" ne tvirtina, o griauna šeimą. Jame įteisintas šeimos kūrimosi būdas sugyventinių teise įteisina šeimos nepastovumą ir laikinumą. Laikina ir nepastovi šeima – tai serganti ir net dažnai bei greitai mirštanti valstybės ląstelė; o tokių ląstelių gausėjimas veda į valstybės griuvimą ir tautos laidotuves.

Pastaruoju metu gimstamumu susirūpino ir politikai, ir žiniasklaidininkai. Konservatorių partijos pirmininkas Andrius Kubilius paskelbė šūkį – šeimoje du vaikai, o Kazimiera Prunskienė sako, kad dviejų per maža – būtinai reikia trijų. Turbūt užmiršo, kad jau anksčiau anglai tvirtino, jog reikia keturių. O televizija spalio 6 d. visą valandą leido grupei žmonių pasiginčyti tuo reikalu ir nieko nenutarus išsiskirstyti.

Žiniasklaida gana dažnai iš didelio rašto išeina iš krašto. Štai ir spalio 8 d. *Lietuvos aidas* išspausdino Evelinos Kaminskaitės rašinį *Politikų užsakymu kūdikių bumo Lietuvoje nebus*, kur autorė neapdairiai remiasi K. Prunskienės teiginiu: "Juk šiandien moteris dirba lygiagrečiai su vyru, kas gimdys?", abi užmiršusios, kad moterį dirbti lygiagrečiai su vyru ne šiandieninė nepriklausoma Lietuva, o sovietinė tvarka, išvariusi moteris į kolūkių laukus, privertusi jas lipti net į traktoriaus kabinetą, eiti į girią kirsti šimtamečių pušų ar eglių, ant savo pečių užsikrauti didžiules karvides ir kiaulides ir kelti sovietinį ūkį – siekti pralenkti Europą ar net ir Ameriką. Štai kada moteris dirbdama priprato dirbti ir rūpintis ne vaikų auginimu bei auklėjimu, o valstybės reikalais. Tų motinų dukterys, ieškodamos lengvesnio darbo, išbėgo iš kolūkių į miestus nors ir lėkščių plauti, nors ir grindų šveisti, sulindo į bendrabučius, kur nėra vietelės nei vaikų paguldyti, nei jam košelės išvirti. O jei ir susigavo vaikelį, tai tuojau jį atidavė į lopšelį, darželį, internatą, o ten jos vaikelį jau ne motinai, tėvynei, Bažnyčiai ar būsimai šeimai, ne Dievui, o sovietinei valdžiai, kad būtų kareivis, kagebistas, kosmonautas... vagis ir net žudikas...

Štai kur tauta buvo varoma penkiasdešimt metų ir kur ji šiandien dar tebejaučia atsidūrusi: nereikia tų vaikų vargui ir neteisybei, nereikia moterims vaikų nusikaltėlių, pagaliau nereikia ir šeimos ir to vyro, kuris po darbo pirmiau eina į kavines, restoranus pagirtuokliauti, nuogų moterų pasižiūrėti, pagaliau pasimylėti, o grįžęs namo įbes akis į televizorių ir ten ieškos tokių pačių moterų, kraujo, vagysčių...

(Nukelta į 2-rą psl.)

Ties Vilniaus varpinės pritvirtintos vėliavos su įrašu: "Valio Lietuvos krepšinio rinktinei"
Nuotr. R. Piečaitienės

KANADOS ĮVYKIAI

Svarbių įstatymų belaukiant

Senatas neturi tiksliai nustatyto kalendorinio tvarkaraščio, todėl parlamento išleisti įstatymai yra tvirtinami pagal jų skubotumą ar būtinumą. Šiuo metu parlamente yra ruošiami du skuboti įstatymai. Etikos įstatymas reikalautų parlamentarus ir senatorius viešai parodyti savo turtą ir skolas. Šio įstatymo, tik vis kitokia forma, svarstymas tęsiasi jau daugiau kaip 30 metų. Tikimasi, kad šį kartą jis bus pateiktas parlamente galutiniam balsavimui. Antrasis įstatymas – pakeisti rinkiminių apylinkių ribas duodant Ontario provincijai 3, Albertos provincijai 2 ir Britų Kolumbijos provincijai 2 naujas rinkimines apylinkes. Šis įstatymas yra skubus tuo, kad pasikeitus apylinkių riboms ir jų skaičiui, padaugės parlamentarų skaičius, o tuo pačiu gali atsirasti ir netikėtumų ateinančiuose rinkimuose. Senate tikimasi tuos įstatymus tvirtinti prieš ministerio pirmininko Jean Chretien pasitraukimą iš vyriausybės.

Ontario provincijoje, kaip ir visoje Kanadoje, yra sunku gauti darbą ligoninėje tam gydytojui, kuris yra baigęs studijas užsienyje. Užsieniečiai studentai yra priimami į mokomuosius universitetus tik su sąlyga, kad jie, baigę ligoninės praktiką, nepasiliks Kanadoje. Apie 12% visų taip besimokančių būsimųjų daktarų yra iš turtingųjų arabų kraštų. Jiems mokslapinigius – 25,000 dol. ir apie 46,000 dol. atlyginimo apmoka jų kraštų valstybiniai iždai. Kanadoje yra gydytojų ir medicinos personalo trūkumas, tačiau vien tik Ontario provincijoje gyvenantiems, 4,000 svetur studijas baigusiems daktarams neleidžiama atlikti praktikos ligoninėse ar dirbti sa-

(Nukelta į 6-tą psl.)

Savaitė Lietuvoje

Kaltinimai prezidentui

Spalio 30 d. Lietuvos seimo pirmininkas Artūras Paulauskas pranešė prezidentui Rolandui Paksui apie frakcijų sprendimą sustabdyti Valstybės saugumo departamento (VSD) generalinio direktoriaus Mečio Laurinkaus atšaukimą iš pareigų (prezidentas buvo pasiūlęs jį atleisti) ir nebesvarstyti Gintario Bagdono kandidatūrą į jo postą. Taip nutarė seimo vadovybė, Speciališiosioms tarnyboms tą dieną pateikus informaciją, jog prezidentūra ir R. Pakso patarėjas valstybinio saugumo klausimais Remigijus Ačas turėjo ryšių su tarptautiniais nusikaltėliais. Seimui buvo pateikta VSD pažyma bei pokalbių įrašai. Prezidentas reagavo per Lietuvos televiziją, kategoriškai neigęs turėjęs ryšių su nusikalstamomis grupuotėmis. Spalio 31 d. prezidentas sukvietė Valstybės gynimo tarybą, kuri patarė jam perduoti VSD medžiagą tirti ir įvertinti teisėsaugos institucijoms. Ministeris pirmininkas Algirdas Brazauskas, peržiūrėjęs VSD slaptą medžiagą, teigė neradęs nė vieno fakto, kokiu pagrindu būtų galima organizuoti prezidentui apkaltą, praneša ELTA/LGTIC.

Sudaryta komisija

Lapkričio 3 d. seimo specialiai sušauktame visuotiniame posėdyje nutarta sudaryti 9 narių laikinąją tyrimo komisiją dėl galimų grėsmių Lietuvos saugumui. Komisija pirminę išvadą turės pateikti iki gruodžio 1 d. *Lietuvos ryte* (2003.XI.03) paskelbta, jog "dosniausias R. Pakso finansinis rėmėjas ir vienas svarbiausių kilusios politinės dramos veikėjų Jurijus Borisovas patvirtino 'Lietuvos rytui', kad su būsimuoju šalies vadovu prieš rinkimus buvo sudaryta sutartis". ELTOS/LGTIC žiniomis, įtariama, kad J. Borisovas, šantažuodamas ir veikdamas tiesiogiai per prezidento patarėją Remigijų Ačą ir verslininką Algirdą Drakšą, siekė oficialaus posto prezidentūroje. Jo bute, viloje ir bendrovės "Avia Baltika" įstaigoje Kaune buvo atliktos kratos, jam paskirta kardomoji priemonė. "Avia Baltika" – bendrovė, parėmusi R. Pakso rinkiminį vajų rekordine 1.2 mln. litų suma.

Pasisakė dėl D-6

Buvęs prezidentas Valdas Adamkus po pasitarimo su seimo pirmininku Artūru Paulausku spalio 22 d. pareiškė, jog naftos telkinio D-6 Kuršių nerijoje visai neturėtų būti. "Jis yra nepriimtinas ir visais galimais būdais reikia stengtis, kad jo nebeliktų", arba blogiausiu atveju jis turi būti "kuo mažiausiai eksplotuojamas". Jo įsitikinimu, kalbos apie saugų šio gręžinio naftos išgavimą "atrodo kaip nesiskaitymas su realybe". Maskvoje ministerio pirmininko Algirdo Brazausko užimtą poziciją šiuo klausimu jis įvertino kritiškai.

Seimo pirmininko nuomone, naftos telkinio D-6 statyba neturėtų vykti tol, kol nebus sulaukta bešališkų Vakarų žinovų išvadų, kad ta statyba yra saugi. Jis teigė, jog Naujosios sąjungos atstovai nuolat kelia šį klausimą tarptautinėse organizacijose.

Kaip skelbia ELTA/LGITC, prezidentas Rolandas Paksas spalio 23 d. teigė nekeičiantis savo nuostatos, jog Kuršių nerija turi būti maksimaliai apsaugota nuo rizikingos naftos gavybos, ir mano, jog telkinio D-6 eksploatacija padės sustabdyti UNESCO išvados. Jis yra kreipęsis į UNESCO generalinį sekretorių prašydamas atsiųsti žinovus, kurie įvertintų galimą žalą Kuršių nerijai. Ministeris pirmininkas Algirdas Brazauskas pabrėžė, jog "Rusijoje išsakyti pažadai dėl naftos telkinio D-6 eksploatavimo saugumo, jeigu jie bus iki galo įgyvendinti, tenkina Lietuvą". Jis Rusijos spaudoje (spalio 24 d. dienraštyje *The St. Petersburg Times*) teigęs, jog Lietuva neturi teisės spausti Rusiją dėl D-6 projekto, nes jis vykdomas Rusijos teritorijoje, ir Lietuvos žinovai projektą ištyrę ir nusprendę, kad jis atitinka Europos sąjungos reikalavimus.

Keis užsienio politiką

ELTA/LGTIC rašo, kad vyriausybės darbo grupė spalio 23 d. svarstė vyriausybės programos užsienio politikos skyriaus pakeitimo projektą. Jame siūloma išvardyti uždavinius, kuriuos Lietuva turės spręsti būdama euroatlantinių organizacijų narė, t.y. įsitvirtindama Europos sąjungos institucijose, Šengeno erdvėje, įsijungdama į Europos zoną ir dalyvaudama ES bendrojoje užsienio ir saugumo politikoje. Užsienio reikalų ministerio Antano Valionio teigimu, šiandien Lietuvos saugumo politika yra ne tik įsijungimas į ŠAS. Saugumą lemia ir valstybės pasirengimas krizėms, įvairios saugumo iniciatyvos kaimyniniuose regionuose, dalyvavimas tarptautinėse užduotyse, o netrukus ir Europos saugumo bei gynybos politikoje.

Daugeliui Baltijos jūros valstybių tapus ES narėmis, atsiras vadinamoji "vidinė dimensija", kurios pagrindą sudarys strateginiai žemesniųjų žinybų ryšių projektai, įvairūs kiti praktinio bendradarbiavimo klausimai. A. Valionio nuomone, į visa tai būtina atsižvelgti, plėtojant dvišalius Lietuvos ryšius su šiomis valstybėmis ir užmezgant santykius su ES kaimynais. Projekte siūloma išskirti ekonominę ir viešąją diplomatiją, o ypatingas dėmesys atkreipiamas į naujos Lietuvos užsienio santykių srities – plėtros ir pagalbos – politikos būtinumo išaiškinimą visuomenei.

Lankėsi dūmos delegacija

Spalio 27-28 d.d. Lietuvoje pirmuoju vizitu po nepriklausomybės atkūrimo lankėsi Rusijos dūmos pirmininkas Genadijus

(Nukelta į 2-rą psl.)

Šiame numeryje

Reforma, kurios tikrai reikia
Seimo narių pareigingumas turėtų būti kontroliuojamas
Lietuvių tautos ateitis II
Reikia tikėtis, kad su laiku žmonių sąmonė prašviesės
Rusija ir Lietuva
Bent artimoje ateityje Lietuvai negresia joks pavojus
Už laisvę žuvusiems
Turime išsaugoti tautos didvyrių vardus
Lietuviai Pietų Amerikoje
Lietuvių šeimas rasdavo pagal gėles, auginamas prie namų
Telkiama medžiaga apie valsčius
Viešėdama Kanadoje jau užrašiau daug prisiminimų
Lietuvos vardas Argentinoje
Argentinos laisvės kovose ypatingai pasižymėjo gen. Daukantas

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905 275-4672 FAX 905 290-9802 E-mail: tevzib@pathcom.com
www.tzib.com
PAP Registration No. 09408. CPM 1001760

LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai". REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, R. Sakalaitė-Jonaitienė, Č. Senkevičius, G. Gaižutienė. Metinė prenumerata – $45, rėmėjo – $55, garbės – $65. Oro paštu į užjūrius – $170, paprastu paštu – $60. Amerikoj – JAV dol. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalu kreiptis į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st and 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905 275-4672. U.S. office of publication: 2221 Niagara Falls Blvd., Niagara Falls, NY 14304-5709. Subscriptions: regular $45.00, patron $55.00, sponsor $65.00 per year. Airmail overseas – $170, regular mail overseas – $60. PERIODICALS Postage paid at Niagara Falls, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P.O. Box 1072 Niagara Falls, NY 14304. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

We acknowledge the financial assistance of the Government of Canada, through the Publications Assistance Program (PAP), toward our mailing costs.

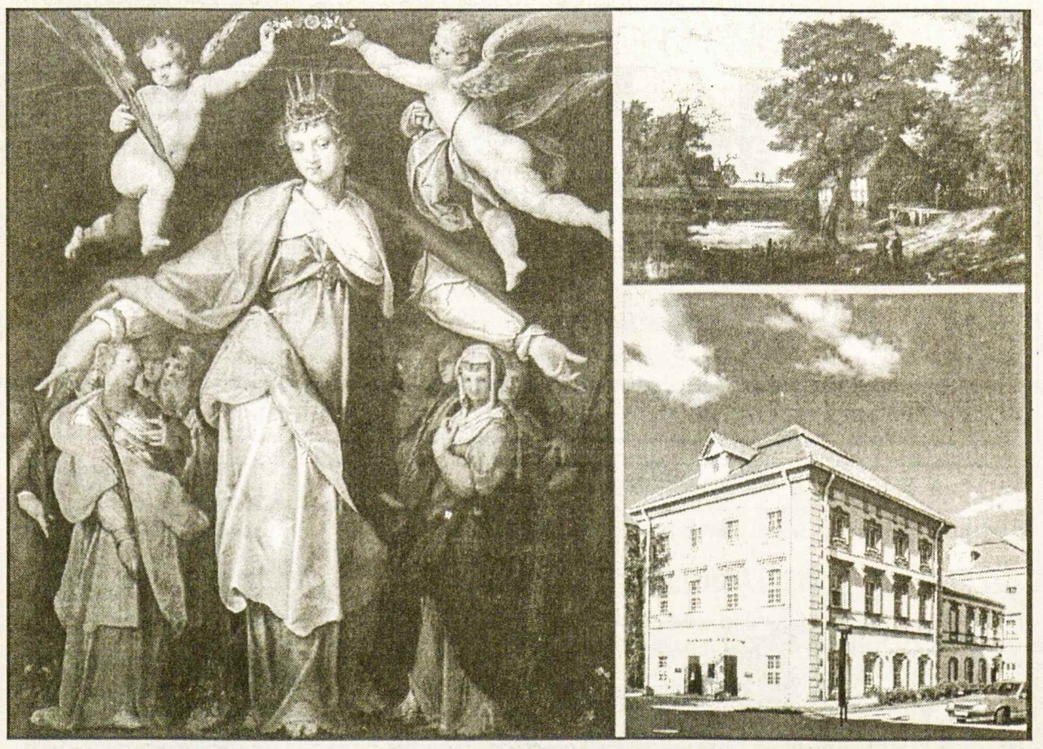

Atvirukas, išleistas Lietuvoje: Radvilų rūmai Vilniuje, paveikslas – senas malūnas, šv. Uršulė su kankinėmis

RELIGINIAME GYVENIME

A.a. prof. prel. Antano Rubšio mirties metinės buvo paminėtos Vytauto Didžiojo universiteto Katalikų teologijos fakultete š.m. rugsėjo 16 d. Dalyvavo Kauno arkivyskupas S. Tamkevičius, universiteto rektorius prof. V. Kaminskas, fakulteto dekanas doc. dr. mons. V. S. Vaičiūnas, Kauno kunigų seminarijos rektorius kun. A. Žukauskas, fakulteto dėstytojai, buvę velionies bendradarbiai ir studentai. Mons. V.S. Vaičiūnas apžvelgė prel A. Rubšio gyvenimo kelią, priminė jo asmenines savybes – kuklumą, gerumą, dosnumą, atidumą – pabrėžė, kaip velionis vertino kunigiškąją tarnystės dvasią ir Eucharistiją, pacitavo keletą jo minčių apie studentiją, Šv. Raštą, pažymėjo ypatingus jo nuopelnus Katalikų teologijos fakultetui, kvietė susirinkusius pasidalinti prisiminimais apie garbųjį velionį. Kalbėjusieji itin ryškino prel A. Rubšio gebėjimą atjausti, suprasti, paguosti. Velionis ne tik savo dvasios jėgas atiduodavęs studentams, bet išdalindavęs ir savo uždirbtus pinigus, kas nedaugeliui buvo žinoma. Velionies dėka fakulteto bibliotekoje sukaupta nemažai teologinių bei Biblijos mokslo veikalų. Minėjimas baigtas arkiv. S. Tamkevičiaus aukotomis Mišiomis ir atidarymu jaukios auditorijos, kuri pavadinta prel Antano Rubšio vardu.

"Šv. Bazilijaus Didžiojo ordinas; švietėjiška veikla" tokiu pavadinimu š.m. rugsėjo 18-21 d.d. Bazilionuose, Šiaulių raj., vyko tarptautinė mokslinė-praktinė konferencija, šį kartą skirta ir Bazilionų vidurinės mokyklos 230 metų įkūrimo jubiliejui paminėti. Dalyvavo Ukrainos, Lenkijos ir Lietuvos atstovai, kuriuos sveikino, palaimino vysk. E. Bartulis. Programa buvo labai įvairi. Perskaityta šešiolika pranešimų, tarp kurių Vilniaus universiteto Religijos studijų ir tyrimo centro vyr. mokslo darbuotoja dr. A. Vasiliauskienė apžvelgė Šv. Bazilijaus Didžiojo ordino istoriją. Lietuvoje Rytų apeigų katalikai vienuoliai bazilijonai minimi jau XV šimt. Konferencijos dalyviams buvo rengtos išvykos į Kryžių kalną, Šiluvą, Kuršių neriją. Suvažiavimas baigtas ukrainiečių kunigų aukotomis Mišiomis Šv. Bazilijaus Didžiojo šventovėje. Konferencijos rengėjams įteikti padėkos raštai.

Kaune Vilniaus gatvėje esančioje Švč. Sakramento šventovėje š.m. rugsėjo 29 d. atidaryta akademinio jaunimo koplyčia. Ją pašventino arkiv. S. Tamkevičius. Mišias su juo aukojo Vytauto D. universiteto Teologijos fakulteto kunigai bei kiti. Meldėsi didelis būrys studentų. Tikimasi, kad ši koplyčia taps akademinio jaunimo sielovados židiniu. Mišios joje bus aukojamos: pirmadienį-penktadienį 12 val. Sekmadienį 7 val. vak. Antradieniais 6 val. vak. Prie koplyčios norima įrengti arbatinę, kur jaunimas galėtų pabendrauti, padiskutuoti.

Lietuvos ir Latvijos jėzuitų provincijolu nuo š.m. rugsėjo 27 d. paskirtas kun. Aldonas Gudaitis, SJ, pakeitęs tas pareigas ėjusį ilgametį jėzuitų vadovą Antaną Saulaitį, SJ, šiuo metu pasiliekantį dirbti Vilniuje. Naujasis provincijolas gimė 1963 m., kunigu įšventintas 1990 m. Dirbo vikaru Kaune, jėzuitų gimnazijos kapelionu, jėzuitų šventovės rektoriumi, Innsbrucke įgijo teologijos licenciatą. Jam talkins kun. Anicetas Tamošaitis, SJ. Ilgametis Kauno kunigų seminarijos dvasios tėvas kun. Leonas Zaremba, SJ, perkeltas dirbti į Šiaulius. Į Čikagą dirbti atkeltas buvęs Vilniaus jėzuitų gimnazijos direktorius kun. Antanas Gražulis, SJ. Šiuo metu Lietuvos ir Latvijos jėzuitų yra 47.

OVER A CENTURY OF SERVICE 18 74

Turner & Porter

LAIDOTUVIŲ NAMAI

TORONTE
ETOBICOKE
ir
MISSISSAUGOJE

MYLIMAI MOTINAI
A†A
DALIAI BORUSEVIČIENEI
mirus Lietuvoje, jos sūnų VYTAUTĄ su šeima, svainę NINĄ BALČIŪNIENĘ ir visus gimines nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime –
A. Augaitienė su šeima *S. Steigvilienė su šeima*

VYRĄ, TĖVELĮ IR SENELĮ
a.a. ANTANĄ GVERZDĮ
palydėjus į amžiną gyvenimą, nuoširdžiai užjaučiame žmoną MARIJĄ, dukrą NIJOLĘ, jos vyrą ALGĮ ir jų vaikus – SAULIŲ, VAIDĄ ir RENATĄ –
Dalia ir Jonas Trumpickai *Rūta ir Vytas Valaičiai*
Žibutė ir Vaidotas Vaičiūnai

RUSIJA IR LIETUVA

DR. JONAS KUNCA

Taip jau yra, kad mums reikia gyventi šalia plotu didžiausios pasaulio valstybės – Rusijos. Mus domina ten vykstantys pokyčiai, nuo kurių priklausys tos kaimynystės naudingumas ar pavojai.

Rusijos imperija užima apie 22 milijonų km^2 plotą, kurį reiktų padalyti į europinę ir azijinę Rusijos dalį. Jas maždaug per pusę skiria Uralo kalnai. Azijinė Rusija yra retai apgyventa. Ji turi tik apie 35 milijonus gyventojų, o už jos rytinių-pietinių sienų yra keletas labai tirštai apgyventų šalių: Kinija, Indija, Pakistanas... Tokia azijinės Rusijos tuštuma ateityje gali tapti rimta problema.

Po sovietų imperijos iširimo 1991 m. min. pirm. Gaidar mėgino staigiai įvesti laisvos rinkos sistemą. Visiem gyventojam buvo išdalinti talonai (vouchers), už kuriuos buvo galima pirkti bet kurios įmonės akcijas. Dauguma gyventojų laikė tuos talonėlius beverčiais ir pardavinėjo juos už labai pigią kainą. Ministeriai, įmonių direktoriai, generolai, KGB viršininkai pasinaudojo padėtimi ir pusvelčiai prisipirko minėtų talonėlių. Taip jie tapo tikri įmonių savininkai. Naujai įsisteigę bankai noriai jiems davė paskolas. Tai įgalino supirkinėti dar daugiau įmonių akcijų. Patys vadovaudami bendrovėm ar įmonėm, jie eksportavo žaliavą ar prekes į užsienį, kur viską parduodavo už tvirtą valiutą. Užuot ją įnešę į Rusijos bankus, įdėdavo užsienio bankuose. Tokiu būdu nutekėdavo milijonai dolerių užsienin.

Nebuvę nomenklatūroje tokio pelno padaryti neįstengė. Jie pradėjo nelegaliai prekiauti menkniekiais, kurių betgi labai trūko ano meto Rusijoje. Užsiiminėjo jie ir pinigų keitimu. Atidarė savo bankus. Netrukus ir jie tapo milijonieriais paskelbdami jų bankų bankrotą. Pasaulio didžiausių turtuolių sąraše dabar figūruoja net 17 rusų bilijonierių.

Tokia reforma baigėsi gilia krize ir administraciniu chaosu, kuris privertė prez. B. Jelciną pasitraukti ir atiduoti valdžią stipresnėms rankoms.

Naujasis prezidentas V. Putinas mėgina apstabdyti korupciją ir netvarką. Bet kartu jis nori išlaikyti demokratinės valdžios įvaizdį. Beveik padvigubėjusi naftos kaina jam padėjo šiek tiek pagerinti ekonominę padėtį, bet sustabdyti korupcijos iki šiol nesiseka. Mat naujų bilijonierių – didžiulių bendrovių savininkų sudrausminti prezidentas neišgali. Dabartinėje Rusijoje gyvenimo lygis yra dukart žemesnis negu Lietuvoje.

Putino Rusija veda santūrią užsienio politiką. Santykiai su JAV yra normalūs, nors Maskva nepritarė Irako karui, o dabar irgi nežada siųsti ten savo kariuomenės, prisidėti prie okupacijos išlaidų padengimo. Rusija nemato pavojaus nei iš Europos nei iš Amerikos pusės. Jai daugiau rūpi iškylanti Kinija su jos 1.2 bilijonų gyventojų. Kinijos ekonomija ir modernizacija žengia tvirtu žingsniu į priekį. Ji pajėgė paleisti į orbitą savo astronautą. Kinija dar nėra pavojinga Rusijai ar JAV, bet ateityje visko gali būti.

Nors Rusija lyg ir bendradarbiauja su JAV, Kaukazo šalių ir Juodosios jūros žibalo panaudojime matomos aiškios varžybos. Abiejų šalių interesai yra skirtingi ir vidurinėje Azijoje, kur amerikiečiai įsteigė savo karines bazes prieš pat Irako karą. Pastarasis oficialiai jau baigėsi, bet amerikiečiai iš ten neskuba trauktis. Dėl to Maskva nutarė Tadžikistane įsteigti savo karinę bazę, kad neprarastų ten savo įtakos.

Po sienų sutarties ratifikavimo ir susitarimo dėl Rusijos piliečių kelionių į Karaliaučiaus sritį Lietuvos-Rusijos santykiai yra normalūs. Tik dar eina derybos dėl krovinių siuntų paskirstymo tarp Klaipėdos ir Karaliaučiaus uostų ir dėl Maskvos plano gauti naftą iš Baltijos jūros netoli Nidos. Vilnius norėtų, kad šis planas būtų sustabdytas dėl galimo Baltijos jūros užteršimo. Dėl minėtų klausimų premjeras A. Brazauskas su grupe specialistų Maskvoje tarėsi su rusų atstovais.

Atsižvelgiant į dabartinę Rusijos padėtį, galima manyti, kad bent artimoje ateityje Lietuvai negresia joks pavojus iš jos pusės, bet ateityje daug kas priklausys nuo to, kas valdys tą milžinišką šalį. Be to, Lietuvos įstojimas į ES ir ŠAS (NATO) atbaidys Rusiją nuo karinių išpuolių Baltijos šalyse.

Lietuvių tautos ateitis II

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Štai kodėl šiandieninė lietuvė mergina, auganti jau laisvoje Tėvynėje, rado galimybę ištrūkti iš tos baisios jai sudarytos sovietinės vergijos ir niekaip negali dar pasijusti, kad ji visa savo širdimi turi būti mylima žmona ir rūpestinga vaikų motina. Bet praeis tas dvasinio pasimetimo laikotarpis ir moteris vėl atsistos į savo ratus ir roges - rūpintis savo vaikučiais.

Todėl nemanau, kad dėl tos dabartinės liūdnokos šeimos padėties reikia aimanuoti ir pranašauti tautos žūtį. Tauta juk yra išgyvenusi daug sunkesnių laikotarpių. Tik prisiminkime 1708-1711 metų badą ir marą, 1795-1915 metų carų viešpatavimą ir baudžiavos laikais įsigalėjusį girtuokliavimą, iš kurio sugebėjo išgelbėti vienas Motiejus Valančius, prisiminkime vokiečių okupacijas ir penkiasdešimt metų trukusį sovietinį terorą, iššudžiusį beveik trečdalį krašto žmonių. Šiandien turime visų tų kančių padarinius. Bet juk visos anos žaizdos užgijo. Užgis ir lietuvių tautos žaizdos. Tautos gelmėse dar yra daug gyvybinių jėgų. Dievui padedant, tauta sugrįš į Jo avidę, nes kito kelio juk ir nėra. O kad šiandien dar tik žodžiais, ne veiksmais kalbama apie Lietuvą – Marijos žemę, tai ir vėl todėl, kad žmonės – tautos ląstelės dar nepajėgia laisvai iki galo atsikvėpti po penkiasdešimt metų trukusio tvaiko.

Vis dėlto viena žaizda yra gana sunki: sovietinė okupacija suniokojo Lietuvos kaimą. Trylika atkurtosios nepriklausomybės metų nerodo, kad būtų siekiama atkurti kaimą. Juo labiau keista, kai ir mokslo žmonės įrodinėja, neva remdamiesi Vakarų Europos pavyzdžiais, kad dar ir dabar Lietuvos kaimuose gyvena per daug žmonių. Štai ir visai neseniai vienas profesorius, agrarinių mokslų net habilituotas daktaras mėgina įrodyti, kad "kuo smulkesni ūkiai, tuo jiems remti valstybė išleidžia daugiau lėšų". O pelną atnešą tik stambūs ūkiai. Šis profesorius remiasi Petro Cvirkos romanu *Žemė maitintoja,* kuriame aiškiai nupiešta, kaip sunkiai vertėsi naujakurys. Nevykėlių buvo visais laikais. Pasitaikė jų ir Cvirkos laikais. Toks nevykėlis buvo nupieštas ir jo romane. O tikrovė aiškiai parodė, kad Mykolo Krupavičiaus įvykdyta žemės pertvarka tų metų nepriklausomai Lietuvai padėjo tikriausius pamatus tautai augti ir stiprėti.

Sovietai sugriovė Lietuvos ūkį, tuo pakirsdami tautos gyvybingumo šaknis, o atsikūrusios Lietuvos seimas leido tokius įstatymus, kurie žemės ūkiui leido žengti žingsnį pirmyn, du žingsnius atgal. Šiandien Lietuvoje visas teises tebeturi buvę kolūkiai; buvę žemės savininkai – ūkininkai niekaip neatgauna savo ar savo tėvų žemių, o jei ir atgauna, tai randa tuščią lauką: pastatai nugriauti, šuliniai užversti, keliai keleliai išarti, sėjomaina išardyta, o tu, savininke, atsistojęs vidury pliko lauko, kartais krūmais apžėlusio, kauk kiek nori – nieko neprisišauksi: valdžia girdi tik plačialaukių balsą. Tik jiems ji visokias pašalpas teikia, tik jiems ji įsteigė Žemės ūkio rūmus. O tie plačialaukiai vis dar buvusių kolūkiečių prakaitu remiasi. Ir tie kolūkiečiai, kaip sovietiniais laikais, varė savo vaikus į miestus, taip ir šiandien tebevaro. O miestai – tai juk tautų kapinės. Taigi ir lietuvių tautai miestų augimas, kaimų nykimas ir kelia pavojų tautos išlikimui. Bet gal ir dabar bus atrasta ta pagairė, kuri sustabdys nykimą ir sugrąžins tautos dalį į įprastas vietas – į kaimų laukus ir pievas, kur lietuvis pasijus visiškai laisvas...

Tikėkimės, kad Dievas atsimins savo vaikus ir juos tinkamai parems bei paglobos: lietuvių tauta išliks.

SPAUDOS BALSAI

Pilsudskio gatvė Lietuvoje

Toronto lenkų dienraštis *Gazeta* š.m. spalio 24-26 d. laidoje rašo: "Vilniaus rajono savivaldybės taryba trečiadienį nutarė pavadinti prie Vilniaus esančio Pikeliškių kaimo vieną gatvę Juzefo Pilsudskio vardu. Šiuo sprendimu pasipiktino dalis lietuvių visuomenės.

'Manau, kad Lietuvoje nedera vadinti gatvę Pilsudskio vardu arba kitokiu būdu rodyti jam pagarbą, kadangi jo veikla mūsų krašto atžvilgiu yra neigiamai vertinama – buvo okupantas' – pasakė ketvirtadienį lenkų spaudos agentūrai (PAP) konservatorių partijos seimo narys Jurgis Razma. Numatė galimybę perduoti teismui tarybos sprendimą.

Tačiau Lietuvos lenkų rinkimų akcijos pirmininkas seimo narys W. Tomaszewski pokalbyje su PAP pareiškė, kad nėra jokio teisinio pagrindo perduoti šį sprendimą teismui. (...)

Dienraščio *Respublika* ketvirtadienio laidoje žymus Lietuvos istorikas Alfredas Bumbliauskas rašo, kad 'Lietuvoje Pilsudskio vardo gatvės idėja dar nepribrendo, todėl dalį visuomenės šokiruoja.

Iš kitos pusės Lietuva turėtų sušvelninti savo nusistatymą bent todėl, kad jis yra Lenkijos, vienos iš Lietuvos strateginių partnerių, tautinis didvyris. Jeigu gerbiame politologą Z. Brzezinskį, tai turime atminti, kad vieno savo Lietuvoje lankymosi metu aplankė Zulavą, Juzefo Pilsudskio gimimo vietą' – rašo Bumbliauskas."

Lenkų istorikas Pobog-Malinowski savo knygoje *Naujausia Lenkijos politinė istorija* antrame tome plačiai aprašo, kaip Pilsudskis davė gen. Želigovskiui įsakymą prieš jį "sukilti" ir jėga užimti Vilnių.

Z. Brzezinski, Lietuvai atgavus nepriklausomybę, Vakarų pasaulio sluoksniuose ją rėmė ir pritarė jos įstojimui į ŠAS (NATO). Tarp tų dviejų asmenų negalima rašyti lygybės ženklo.

Brzezinski'o nuopelnai Lietuvai

Kuo Z. Brzezinski nusipelnė Lietuvai, rašo tas pats dienraštis š.m. spalio 17-19 d. laidoje:

"Zbigniew Brzezinski jau '70 metais, būdamas JAV prezidento (J. Carter'io) valstybės saugumo patarėju, domėjosi Lietuva. Lietuvai atgavus nepriklausomybę tapo JAV ir Vakarų Europos politiniuose ir akademiniuose veiksniuose Lietuvos advokatu. Aktyviai rėmė Lietuvos narystę ŠAS (NATO). Prisidėjo prie pozityvaus Lietuvos įvaizdžio sudarymo pasaulyje. 'Didžiuojamės, kad taip nusipelnęs Lietuvai asmuo yra Vilniaus garbės pilietis' – pasakė lenkų spaudos agentūrai (PAP) Vilniaus savivaldybės kultūros departamento direktorius Algimantas Sventickas.

Artimiausiomis dienomis Lietuvos sostinės valdžia pakvies Z. Brzezinskį į Vilnių priimti miesto garbės pilietybę ir paauksuotą medalį su miesto herbu – šv. Kristupo atvaizdu.

Prieš keletą metų už paramą Lietuvai Brzezinski tapo apdovanotas aukščiausiu Lietuvos žymeniu - Gedimino ordinu. Jis taip pat gavo Vilniaus universiteto 'honoris causa' daktaro vardą."

Lenkai turistai

Varšuvos žurnale *Angora* š.m. sausio 12 d. laidoje vienas jo skaitytojas pasisako, kaip Lenkijos turistai susikalba su Lietuvos gyventojais: "Kalbos problema yra – tai tiesa, lenkų kalba ne visur ten yra mielai girdima. Pastebėjau, kai pokalbyje prieidavau prie tam tikros kritiškos ribos, kai jau visiškai negalima buvo susikalbėti, lietuvis staiga pereidavo į lenkų kalbą, netgi tada, kai anksčiau sakėsi lenkų kalbos nemokąs. Tačiau jauni lietuviai be jokių sunkumų vartoja anglų kalbą. Kalbantis su vyresniaisiais galima naudotis rusų kalbos pagalba. Verta, atsižvelgiant į mandagumą, pirma stengtis kalbėti angliškai arba bandyti lietuviškai (čia pagelbsti vadove išspausdinti pasikalbėjimai) ir tik po to jau galima pereiti į lenkų kalbą. Šis būdas dažnai pagelbsti. Man atrodo, kad kai kurie (pabrėžiu: kai kurie) lietuviai žiūri į mus su tokiu įtarumu, su kokiu mes Lenkijoje žvelgiame į vokiečius, lankančius vakarų Lenkijos žemes."

Nori greitesnio tranzito

Toronto lenkų dienraštis *Gazeta* š.m. lapkričio 1 d. laidoje rašo: "Rusijos valstybės seimo (dumos) pirmininkas Gennadij Selezniov antradienį kreipėsi Vilniuje į Lietuvos valdžią dėl naujos geležinkelio linijos greitajam traukiniui statybos, kuriuo be vizų tranzitų per Lietuvą galėtų važiuoti Karaliaučiaus srities gyventojai.

Ryšium su kitais metais Lietuvos įstojimu į Europos sąjungą, nuo liepos 1 d. buvo įvestos naujos tranzito taisyklės Rusijos federacijos piliečiams, keliaujantiems tarp Karaliaučiaus srities ir likusios Rusijos dalies.

Nuo liepos 1 d. Lietuvoje rusams, važiuojantiems per jos teritoriją tarp Karaliaučiaus srities ir Rusijos, bus reikalingi specialūs tranzito dokumentai." **J.B.**

Savaitė...

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Selezniovas su parlamentine delegacija, rašo ELTA/LGTIC. Jis pažadėjo, kad žemieji parlamento rūmai "kontroliuos" likusias dar neratifikuotas Lietuvos ir Rusijos sutartis ir stengsis, kad neliktų jokių neaiškumų dėl LUKoil, 2K ar panašių projektų.

Susitikime su Lietuvos seimo pirmininku Artūru Paulausku kalbėta apie teigiamus Lietuvos ir Rusijos bendradarbiavimo požiūrius. Karinio tranzito klausimo svečias nekėlė. Rusijos parlamento rinkimai numatyti gruodžio 7 d. Būdamas Lietuvoje G. Selezniovas teigė, kad Lietuvoje neturėtų būti ekonominių pasekmių dėl spalio 25 d. Rusijos "Yukos" bendrovės (valdančios kontrolinį "Mažeikių naftos" akcijų dalį) pirmininko Michailo Chodorkovskio suėmimo. Jis kaltinimas dėl daugiau kaip 1 bilijono JAV dolerių nuslėpimo. **RSJ**

• **Tragiška mūsų istorija, kaip tragiškas teisybės susidūrimas su neteisybe, kuriame neteisybė laimi prieš teisybę vien dėlto, kad ana fiziškai galingesnė. DR. J. GIRNIUS**

LEDAS REFRIGERATION
AIR CONDITIONING & APPLIANCES
Skambinti
R. Jareckui
Tel. 416-370-3539
arba 416-825-3328
(Nemokamai atvažiuoju įkainoti)

PADĖKA

MYLIMAI MOTINAI IR SESERIAI
A†A
VERONIKAI ALEKNEVIČIENEI
iškeliavus amžinybėn,

nuoširdžiai dėkojame kun. Eugenijui Jurgučiui, OFM, už ligonės lankymą slaugos namuose, diak. dr. K. Ambrozaičiui už maldas laidotuvių namuose; už šv. Mišias ir laidotuvių apeigas – kun. Augustinui Simanavičiui, OFM, kun. Pijui Šarpnickui, OFM, prel. J. Staškevičiui, diak. dr. K. Ambrozaičiui; Danguolei Radtkei už giedojimą; B. Stanulienei ir B. Prakapienei už skanius pietus. Dėkojame visiems už užprašytas šv. Mišias ir įvairias aukas, karsto nešėjams už paskutinį patarnavimą. Liekame dėkingi slaugos namų vadovybei bei gyventojams už parodytą dėmesį ir nuoširdumą jos buvimo "Labdaroje" metu.

Liūdintys – *dukros Aldona ir Birutė, broliai Juozas ir Kazimieras*

Sudegė lietuvių klubo pastatas

NIJOLĖ TARVAINAITĖ
LAURYNAS R. MISEVIČIUS

Š.m. spalio 25 d. (šeštadienį) milžiniškas gaisras suniokojo 111-kos metų senumo Lietuvių klubą Waterbury mieste (Konektikuto valstija). Anksti rytą (4.45 val.) ugnis įsiplieskė Green Street gatvėje, 48 nr. name, kuriame ir buvo įsikūręs Lietuvių klubas.

Sudegė svarbūs klube laikyti dokumentai ir istorinės nuotraukos, kuriose buvo užfiksuota visa Amerikos Lietuvių bendruomenės Waterbury-Brooklyn rajone istorija.

Gretimų namų gyventojai bei bendrovių darbuotojai buvo evakuoti, nes jų gyvybėms grėsė pavojus. Laimei, aukų buvo išvengta – šiek tiek nukentėjo tik du ugniagesiai. "Ugnis buvo tokia grėsminga, kad turime jaustis laimingi, jog visas Brooklyn nesudegė" – teigė Ralph Leone, ugniagesių vadas.

Net dešimt namų teko gesinti vandeniu, kad liepsna ir jų nepasiglemžtų, tačiau didžiulis karštis ištirpdė kai kurių namų plastikines apdailos lenteles. Tačiau ir ugniagesiams teko bėgti iš pastato, kai ugnis užsiplieskė klubo stoge. "Viskas vyko akimirksniu – ugnis pastatą sunaikino per penkias minutes" – pasakojo R. Leone.

"Vyrai dirbo intensyviai, sulaukėme pagalbos ir iš vietinių gyventojų". Užgesinus gaisrą, tarp griuvėsių buvo galima atpažinti tik pagrindines klubo duris, skelbimų lentą, nudažytą trispalvės Lietuvos vėliavos spalvomis bei šalia Lietuvių klubo buvusius garažus.

Anot gaisrininkų komandos viršininko Chet Bennet, pareigūnai tirs griuvėsius ir bandys išsiaiškinti gaisro priežastį. Lorrie O'Connell, dirbusi klube veikusiame bare, pasakojo, jog baro patalpos buvo atnaujinamos, tačiau paskutiniu metu darbai pristabdyti, nes nebuvo mokami mokesčiai. Praėjusią savaitę miesto valdžia klubo vadovybei įteikė orderį dėl nesumokėtų 20 tūkstančių JAV dolerių mokesčių. Ed. White, klubo kaiminystėje esančios Green gatvės gyventojas, minėjo, jog jis praėjusio penktadienio vakare dalyvavo Lietuvių klubo narių susirinkime, kuriame buvo renkami kandidatai į šios organizacijos valdybą. Susirinkimas baigėsi 9.15 v.v. White klubo nariu yra jau penkiasdešimt metų, buvo išrinktas pirmuoju jo iždininku. Tą lemtingą šeštadienį (apie 3.30 val. nakties) jau savo namuose eidamas prausyklon pažvelgė pro langą – aplink buvo ramu, o jau po valandos išgirdo keistus garsus ir pajuto didelį karštį.

Richard Gilys (Gillis), dar vienas ilgametis klubo narys, taip pat dalyvavęs tame susirinkime penktadienio vakarą, teigė, jog tarp Waterbury Lietuvių klubo narių esama nesutarimų, ypač dėl prieštaringai vertinamo organizacijos pirmininko Jono Vyturio (John Veturis).

Lisa Velez, Brooklyn apylinkės asociacijos pirmininkė, pasakojo, kad tokio siaubingo reginio savo gyvenime dar nebuvo mačiusi – žarijos iš didžiulės liepsnos tiesiog šaudė į visas puses, jautėsi stiprus dūmų kvapas. Anot Gylio, labiausiai skaudina tai, kad šis klubas buvo vienas seniausių visame mieste.

Tuoj po nelaimės Gilys ir Velez sušaukė Lietuvių klubo narių ir Waterbury Lietuvių bendruomenės susirinkimą, kuris jau šį pirmadienį vyko šalimais įsikūrusiame Lietuvos vyčių (7-ojo – Waterbury skyriaus) klube, aptarti esamos padėties bei rasti sprendimą ateičiai.

Šių eilučių autorių žiniomis, Lietuvių klubo pirmininkas Jonas Vyturys į šį susirinkimą nebuvo pakviestas ir jame nedalyvavo.

***TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ* interneto tinklapis www.tzib.com laukia jūsų apsilankymo. Skaitytojai kviečiami susipažinti su juo ir siųsti savo pastabas elektroniniu paštu – tevzib@pathcom.com**

Toronto arkivyskupas kardinolas A. AMBROŽIČ sakė pamokslą ir aukojo Mišias Prisikėlimo parapijos 50-mečio šventėje spalio 26 d.
Nuotr. R. ir D. Puterių

Kanados Lietuvių Fondas
Lithuanian Canadian Foundation
1 Resurrection Rd., Toronto, ON, M9A 5G1 tel. 416-889-5531

KLF daugiau kaip 40 metų remia lietuvišką veiklą Kanadoje ir Lietuvoje. Jūsų įnašai ir aukos lieka Fonde kaip nuolatinis šaltinis, sudarantis galimybę remti lietuvybės išlaikymą bei studijuojantį jaunimą Kanadoje ir teikti finansinę paramą Lietuvai.

Prisiminkime Kanados lietuvių fondą testamentuose ir remkime jį savo aukomis.

Raštinės darbo valandos: pirmadieniais ir trečiadieniais nuo 11 v.r. iki 3 v.p.p. Telefonas veikia nuo pirmadienio iki penktadienio tarp 9 v.r. ir 5 v.v. Išrašome pakvitavimus atleidimui nuo pajamų mokesčių.

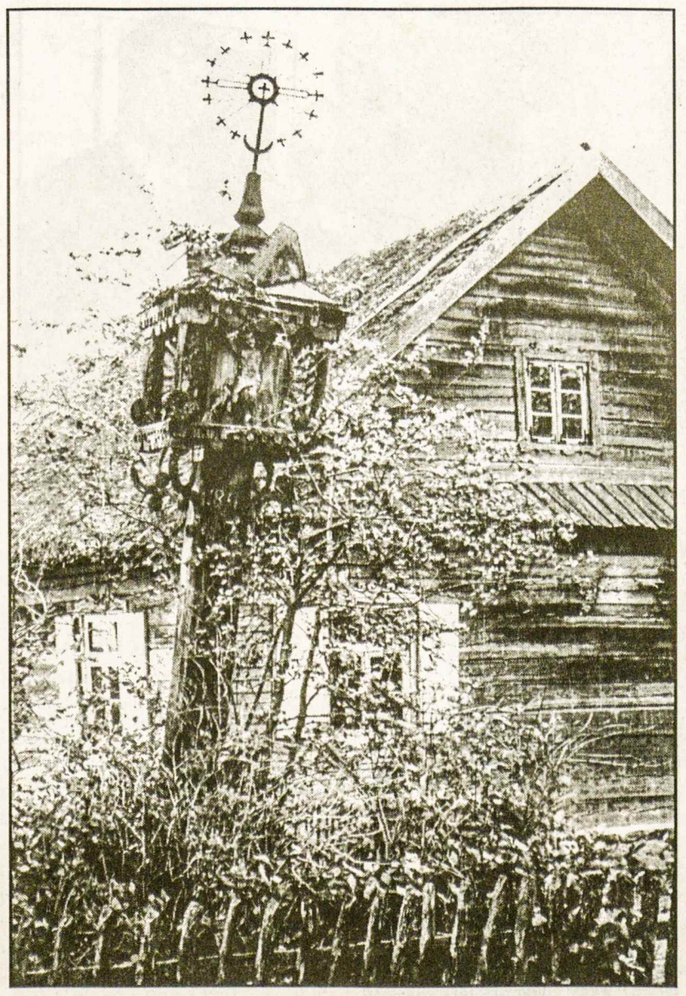

Senoviškas kryžius-koplytstulpis lietuviškoje sodyboje. Iš leidinio "Geležinių viršūnių rinkinys", 2003 m., Šiaulių "Aušros" muziejus

Skaudi lietuvininkams netektis

IEVA ADOMAVIČIENĖ

2003 m. rugsėjo 18 d. iškili Mažosios Lietuvos dukra po atkaklios kovos su sunkia liga atsisveikino su šiuo pasauliu.

Eva Labutytė gimė 1938 m. balandžio 15 d. Begėdžių kaime, Šilutės rajone. Baigusi Klaipėdos pedagoginę mokyklą kurį laiką dirbo Vaikų namuose, studijavo Vilniaus dailės institute, dirbo Vilniaus pedagoginėje mokykloje. 1974 m. tapo Dailininkų sąjungos narė ir greitai pagarsėjo kaip talentinga ir produktyvi grafikė. Ji nuosekliai gilinosi į Mažosios Lietuvos istorijos ir kultūros palikimą, vis ieškodama esminių dvasinių pradų. Švelnus liūdesys sklinda iš jos ramių spalvų kūrinių, tarsi iš šio krašto dainų ir protestantiškų giesmių. Savo kūriniais ji ne tik statė paminklus tėviškei, bet ir skatino visą Lietuvą deramai priimt Mažosios Lietuvos įnašą, juo didžiuotis, naudotis jos kultūros lobiais.

Eva Labutytė ypatingą trauką pajuto prie "krikštų", tų tauriai paprastų antkapinių paminklų, išlikusių pajūrio Lietuvoje. Jų įvairovė ir meniškumas, gili simbolinė prasmė, seniai domino mokslininkus ir žavėjo menininkus. Prieš dvejus metus E. Labutytės iniciatyva Klaipėdoje buvo surengta tarptautinė paroda "Krikštai mene", kurioje dalyvavo apie 60 menininkų iš Vokietijos, JAV, Latvijos ir Lietuvos. E. Labutytės įvadas kataloge puikiai atskleidžia dailininkės meilę protėviams, troškimą grįžti prie senosios baltų praeities:

"Prieini prie samanoto, pilkai žalsvo paminklo ir pajunti tylia malda plūstančią protėvių dvasią. Daugelį kartų pieši, pieši. Kažkur toli lieka triukšmingas daugiaspalvis pasaulis – tu esi vienas su savimi šioje žemėje. Ar ne tokiom akimirkom gimsta troškimas šiuos ženklus įamžinti, sureikšminti, pakylėti iki apibendrinimo kalbos? Ateinančioms kartoms perduoti savo krikštų viziją, savo mąstymą – širdimi pajaustą, naujų laikų įprasmintą.

Paroda 'Krikštai mene' – tai dar vienas brangus ir prasmingas sugrįžimas prie senosios baltų praeities, prie unikalaus lietuvių liaudies meno ištakų. Tai ir gyvoji tąsa mene, dvasinis ryšys tarp Žemės ir Dangaus".

Lietuvininkų bendrija prisimena Evą kaip talentingą menininkę, ištikimą lietuvininkę, nuostabią draugę, stiprios dvasios moterį, mylinčią mamą ir žmoną. Kartu su šeima lietuvininkai liūdi netekus aktyvios seimelio narės, vienos iš Mažosios Lietuvos vėliavnešių.

Atsisveikinime Plikių šventovėje dalyvavo daugybė draugų, vietinių ir iš toliau atvykusių. Velionė palaidota senose Plikių kapinėse.

Sunkūs kaltinimai Lietuvai

Grįžus Jeruzalėn Izraelio parlamento pirmininkui Reuven Rivlin iš Lietuvos, vietinis dienraštis *Jerusalem Post* 2003 m. rugsėjo 25 d. laidoje išspausdino vedamąjį *Lietuvių karo nusikaltimai*. Jame laikraštis rašo, esą R. Revlin buvo prašomas ir Lietuvos žydų bendruomenės, ir lietuvių pareigūnų savo kalbose laikytis santūrumo. Jis betgi į tai nekreipęs dėmesio ir negailėjęs smūgių. Visų pirma jis priminęs lietuvių antisemitizmą, jų atsakomybę už žydų naikinimą. "Holokaustas Lietuvoje buvo unikalus įvykis visame holokausto kontekste. Lietuvių gaujos nelaukė 'planingo' galutinio vokiečių sprendimo. Vos įžengus Vokietijos karuomenei į Sov. Sąjungą, lietuviai po dviejų dienų pradėję žudyti savo kaimynus žydus. Lietuva pasižymėjusi ir tuo, kad ji sunaikino daugiausia žydų – net 94% ir pralenkė latvius bei unkrainiečius. Dauguma Lietuvos žydų buvusi sunaikinta lietuvių, ne vokiečių. Pastarieji naikinę žydų vyrus, o lietuviai – daugiausia moteris ir vaikus. Ypač pasižymėjęs 12-sis batalionas.

Anot Izraelio parlamento pirmininko, santykiai su Lietuva negali būti normalūs. Bendradarbiavimas tarp parlamentų ir vyriausybių yra beprasmis, jei nėra susitaikinimo tarp tautų. Žydai, ypač išlikę gyvi, atsisako kontaktų su Lietuva, kol nėra prasmingo atsakomybės pajautimo".

Be to, lietuviai esą atsisako kompensuoti žydus už konfiskuotą nuosavybę, delsia bausti karo nusikaltėlius, daugelį jų gerbia kaip didvyrius, kovojusius su komunizmu.

Vedamasis baigiamas šiais sakiniais: "Joks pelnas negali pateisinti sandėrių su holokausto neigėjais – paskirais asmenimis ar tautomis, nenorinčiomis prisipažinti prie savo kaltės. Lietuva žengė pirmuosius delsius žingsnius, tačiau turi nueiti dar ilgą kelią. Tai buvo Rivein'o pareiškimas, ir tai teisingas".

Perskaičius tokį straipsnį, pasižymintį agresyviais kaltinimais, ne visais atvejais teisingais, kyla mintis – jis ne mažina, o skatina, didina antizemitizmą. **Inf.**

Už laisvę žuvusiems

Iš premijuoto rašinio konkursui "Lietuvos laisvės kovų, kariuomenės bei netekčių istorija"

"Aš esu kalbėjęs su daugeliu eilinių partizanų bei jų vadais, ir mūsų bendras pageidavimas buvo tas, kad tada, kai Lietuva atgaus laisvę, kiekviename miestelyje toje vietoje, kuri buvo skirta partizanų lavonų niekinimui, būtų pastatytas kryžius ir paminklas, kuriame būtų parašyti tokie žodžiai, kokių partizanai nusipelnė".

Iš A. Ramanausko-Vanago knygos *Daugel krito sūnų...*

Šiandien pašalo. Sniego kruopelės plonu sluoksniu padengė sustingusią žemę. Tik kur ne kur vis dar kyšojo pabalusios žolės kuokšteliai. Šaltukas jau žnaibė nosį ir pirštų galus, tačiau žengiau toliau – į Merkinės Kryžių kalnelį. Dažnai ateinu čia parymoti koplyčios papėdėje. Kryžių apsupty tvyrantis susikaupimas padeda perrikiuoti susipynusias mintis ir jausmus, kilusius skaitant ir išgyvenant tragiškos Lietuvos pokario istorijos metraščius. Šiandien man ramybės nedavė neseniai perskaitytas dokumentas:

"Lazdijų apskrities viršininkui Nr. 2797 Lazdijai, 1942 m. rugsėjo mėn. 23 d. Ponui Generaliniam Tarėjui Vidaus Reikalams Į apl. Nr. 30830 šm. VII.20 d.

Pranešu, kad bolševikų okupacijos metu ir per karą sunaikinta arba sugadinta šie kultūriniai ir meno paminklai (...):

1.a) Kapčiamiestyje, pirmą karo dieną (1941.VI.22) bolševikams padegus miestelį, sudegė bažnyčia, kuri buvo medinė, kryžiaus formos, su dviem iš abiejų pusių pristatytomis koplyčiomis, pastatyta 1742 m. Lietuvos didikų Oginskių, gyvenusių Veisiejuose.

b) Lazdijuose, Nepriklausomybės aikštėje, 1940 m. rudenį (prieš Spalio revoliucijos šventę), bolševikinio vykdomojo komiteto pastangomis, sugadintas Lietuvos Nepriklausomybės paminklas, nukertant jo viršų, ant kurio iš visų keturių šonų buvo po Vyčio kryžių.

c) Lazdijuose, Seinų gatvėje, 1940 metais nukirstas medinis paminklinis kryžius (...).

d) Leipalingio vls., Ančios kaime, bolševikai sudaužė geležinį akmens pamatų kryžių. (...)

Jau tada, vos tik įžengę į Lietuvą, sovietų okupantai brutaliai demonstravo požiūrį į mūsų tautą ir jos vertybes. Argi tai nebuvo užuomazgos to žiaurumo, nulėmusio tūkstančių miško brolių likimą? Pamynę moralinius principus okupantai paniekino ir pačią mirtį: žuvusių partizanų lavonai gulėjo kiekvieno miestelio centre, buvo metami į šiukšlių krūvas, kad niekas neatrastų, nepalaidotų su didele pagarba. Neprisimintų...

Net ir čia, dabartiniame Kryžių kalnelyje, iki pat 1989 m. po mokyklos stadionu kentėjo beveik 600 laisvės kovotojų palaikai, stumdyti, perstumdyti, sumaitoti... Nebeištylėjo dzūkai savo skausmo, sustingo kaimuose skambėjusios dainos į kryžius "Žuvusiems už laisvą ir nepriklausomą Lietuvą", – ėmė pildytis A. Ramanausko-Vanago knygoje užrašytas rezistentų pageidavimas (<...> kad <...> būtų pastatytas kryžius ir paminklas <...>). Juk norėta tiek nedaug... Bet nesutilpo širdies gėla ant Merkinės kalnelio, ir biro pabiro kryžiai į pakeles, pamiškes, šilų tankumynus ir proskynas, kur tik benamės vėlės tiek metų blaškėsi...

Akį patraukė neįprastos formos statinys – metalinis medis, kurio atšakos baigėsi kryžiaus ženklu, o centre prikaltas koplytėles su Kristaus kančia rėmino devynių spindulių vainikai. Ant vieno spindulio netikėtai nutūpė paukštukas, tačiau, tartum kažko susigėdęs, greitai purptelėjo ant šalia augančio klevo šakos – nevalia drumsti meistro širdies ir rankų darbo dainos...

Apžvelgiu mane supančią šventovę: aplinkui tik kryžiai, kryžiai... Aukšti, briaunoti ir rūstūs – vyriški paminklai, kurių griežtą grožį išryškina švelniai aptūpusios snaigės. O štai mažesni, danteliais dantyti, vijokliais išraižyti, jų kryžmės puoštos saulutėmis. Ana ten pastebiu dar keletą, jau savo amželį bebaigiančių: palinkusių, tarsi norėtų paskui žmogų į žemę išeiti...

Žiūriu į šiuos paminklus, o matau partizanus. Gyvus, stovinčius vienas šalia kito, Tėvynės meile kupina širdimi, narsa ir pasiryžimu degančiomis akimis. Taip ir kryžiai dabar rymo greta – visi skirtingi, tačiau visi neišvengiamai užantspauduoti mirties data. Kiekviena jų – tai viena gyvybė, kraujo lašu susigėrusi į žemę...

Tylu Kryžių kalnely. Žiema nuramino stūgaujantį vėją, sustingdė lietaus ašaras. Nutilo ir gūdus šilų švokštimas. Gal užmigo... O gal aš, pradėjusi ieškoti amžino paminklo, verto partizanų vardo, radau siūlo galą, vedantį į tai, ką iki šiol tik miškai minėjo? Pokario metais skambėjusios dainos, A. Ramanausko-Vanago atsiminimų knyga *Daugel krito sūnų*, išlikusios partizanų nuotraukos, po visą Lietuvą išsibarstę kryžiai, – visa tai kartu sudaro tą Amžiną paminklą, kurio aš ieškojau, prieš kurį bejėgis netgi laikas! Taip, jis gali per daugelį metų sunaikinti materialųjį pavidalą, tačiau niekas negali paveikti jausmų, kuriuos kiekvienas nešiojamės širdyje: pagarbos ir pasididžiavimo, meilės ir dėkingumo. Šiandien mes esame skolingi partizanams už istoriją, kuri vienija tautą, todėl **amžiais gyvuos jų atminimas. Aš, tu, mes – vienos tautos vaikai – turime išsaugoti tautos didvyrių vardus taip, kaip jie išsaugojo mūsų gyvybę ir laisvę! Aš niekad nepaliausiu ieškoti naujų paminklų išėjusiems kovoti už Lietuvą... ir negrįžti.**

Jurgita Makselytė,
Varėnos "Ąžuolo" vidurinė mokykla, XII klasė.
Mokytoja – Julija Jaunuta Kavaliauskienė

Toronto Prisikėlimo parapijos Labdaros sekcijos pirm. dr. Judita Čuplinskienė (kairėje) ir vicepirm. Dalia Nausėdienė praeitą vasarą Vilniuje susitiko su kardinolu A. Bačkiu aptarti jo atvykimo į Kanadą. Jis atvyks ir dalyvaus Labdaros sekcijos ruošiamoje Sriubos vakaronėje š.m. lapkričio 23 d. Prisikėlimo parapijos salėje **Nuotr. A. Nausėdo**

Lietuvių kalbos klubas Kaune

Šypsenos ir diskusijos mėnesiniuose susirinkimuose

Lietingą spalio 2-osios vakarą grupė aktyvių, nerimstančių ir besišypsančių žmonių susirinko Kaune, kavinėje "Ketvirtoji valdžia". Čia įvyko pirmasis šiais mokslo metais *Lietuvių kalbos klubo* susitikimas. Į jį buvo pakviesti visi besidomintys išmokti šnekėti lietuviškai.

Klubas įsteigtas VDU Tarptautinių ryšių skyriaus dėka, veikia nuo 2003 metų pradžios, todėl spalio 2-ąją į jį susirinko ne tik nauji, bet ir jau anksčiau klubo veikloje dalyvavę nariai. Tarp jų lietuviai ir vis dar viešintys Lietuvoje užsienio šalių studentai.

Lietuvių kalbos klube siekiama ne tik kuo daugiau bendrauti lietuvių kalba, bet ir užmegzti glaudesnius ryšius tarp lietuvių bei užsieniečių, gyvenančių ar viešinčių Lietuvoje, telkti juos į vieningą bendruomenę, lietuviškai diskutuojančią aktualiomis temomis bei kartu švenčiančią lietuviškas šventes. Neoficialus bendravimas jaukioje aplinkoje, gitaros skambesys, lietuviškos dainos, įdomios temos, žaidimai ir gera nuotaika padeda susirasti naujų draugų ir puikiai praleisti laisvalaikį.

Spalio 2 dieną įvykęs klubo susitikimas taip pat buvo smagus. Lietuvišką alų gėrė ir bendravo šeši lietuviai bei devyni svečiai iš Lenkijos, Latvijos, Vokietijos, Danijos, Maroko, Urugvajaus, JAV. Nauji klubo nariai linksmai prisiekė kiekvieną dieną valgyti cepelinus, gerti daug lietuviško alaus, domėtis krepšiniu... Visi susitarė laikytis taisyklės – kalbėti tik lietuviškai, o daugiau nei tris kartus nusižengus – sudainuoti lietuvišką dainą.

Vakaro tema "Lietuva ir lietuviai mano akimis" sukėlė daug diskusijų. Tačiau beveik visi klubo nariai sutarė, jog dažniausiai žodis *Lietuva* jiems asocijuojasi su nuostabia gamta, miškais, gintaru, lietumi ir alumi, o labiausiai juos stebina labai sunki lietuvių kalba ir liūdni bei mažai besišypsantys Lietuvos žmonės. Todėl nuspręsta diskusiją pratęsti ir kito susitikimo metu paklausti "Ar tikrai lietuviai šalti žmonės?"

Susitikimo metu taip pat buvo kuriami eilėraštukai lietuvių kalba, skambant gitarai dainuojamos lietuviškos dainos. Išmokę šokti "Jurgelį meistrelį" ir smagiai nusiteikę visi pažadėjo ateiti kitą kartą.

Lietuvių kalbos klubas rinksis kiekvieno mėnesio pirmąjį trečiadienį Kaune, kavinėje "Ketvirtoji valdžia".

Laura Kamandulytė,
Lietuvių kalbos klubo vadovė

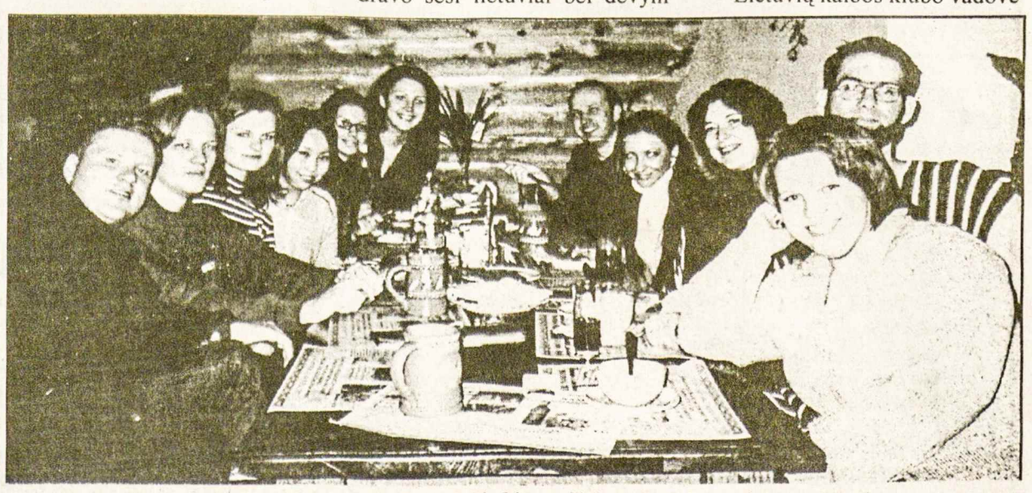

Lietuvių kalbos klubo nariai lietuviai ir kitataučiai studentai smagiame pobūvyje

LAISVOJE TĖVYNĖJE

GREIT NESIBAIGS PRIVATIZAVIMAS

Spalio 23 d. Lietuvos seimo pirmininkui Artūrui Paulauskui veiklos ataskaitą pateikė Privatizavimo komisijos (PK) pirmininkas, Vilniaus Gedimino technikos universiteto rektorius Romualdas Ginevičius. Komisijos nuomone, Lietuvoje turto privatizavimas gali tęstis dar dešimt metų,ir siūloma praplėsti komisijos galias ją paverčiant į priežiūros instituciją. Trylikos narių komisija yra valstybės institucija, atsakinga seimui. Ji pritaria arba nepritaria privatizuojamų objektų programoms, turi teisę susipažinti su visais susijusiais dokumentais. Privatizavimą vykdo pelno siekianti valstybės įmonė Valstybės turto fondas, kuri buvo įsteigta 1998 m. reorganizavus Privatizavimo agentūrą. 1998-2002 metais Lietuvoje turto privatizuota už 4.5 bln. litų, šiemet per tris ketvirčius – dar už 125.14 mln. litų Privatizavimo procesas Lietuvoje skirstomas į du tarpsnius – 1991-1995 m. buvo vykdomas valstybės turto privatizavimas už investicinius čekius; užsienio investuotojai galėjo dalyvauti privatizavimo procese už grynuosius pinigus. O nuo 1995 m. valstybės turtas privatizuojamas už grynuosius pinigus.

ALGIRDO BATALIONO 10-METIS

Kaip rašo ELTA/LGTIC, spalio 24 d. paminėtas Lietuvos didžiojo kunigaikščio Algirdo mechanizuoto pėstininkų bataliono vardo suteikimo dešimtmetis. Lietuvai atgavus nepriklausomybę ir pradėjus atkurti karines pajėgas, nuspręsta, laikantis tradicijos, kariniams daliniams suteikti istorinių asmenybių vardus. 1993 m. atkuriamos Lietuvos kariuomenės daliniui suteiktas kunigaikščio Algirdo vardas, pagal netoli Ruklos tarpukaryje buvusį 5-ąjį Algirdo pėstininkų pulką. Vėliau kunigaikščių vardai buvo suteikti ir kitiems kariuomenės daliniams.

SUSITIKO VADAI

Estijoje, Pernu mieste, spalio 24 d. susitiko Baltijos valstybių kariuomenių vadai – Lietuvos – generolas majoras Jonas Kronkaitis, Estijos – viceadmirolas Tarmo Kuuts ir Latvijos – kontradmirolas Gaidis Zeibotas. Kaip rašo ELTA/LGTIC, jie aptarė karinio bendradarbiavimo perspektyvas valstybėms tapus ŠAS narėmis, pasirašė 2004 metų Baltijos valstybių ginkluotųjų pajėgų bendradarbiavimo planą bei pasidalino įsijungimo į ŠAS patirtimi. Visos trys valstybės sėkmingai bendradarbiauja įgyvendindamos bendrus karinių jūrų pajėgų ir karinių oro pajėgų projektus BALTRON ir BALTNET. Šių metų rugsėjo mėnesį užsibaigė 9 metus gyvavęs bendras BALTBAT projektas.

MIESTŲ BENDRADARBIAVIMAS

Spalio 23 d. Klaipėdos meras Rimantas Taraškevičius ir Vokietijos miesto Leipcigo meras pasirašė bendradarbiavimo sutartį. Sutartis įteisins nuo 90-ųjų pradžios užsimezgusią dviejų miestų draugystę ir ekonominį, politinį bei kultūrinį bendradarbiavimą. Anksčiau Klaipėda buvo pasirašiusi bendradarbiavimo ir parnterystės sutartis su 16 užsienio valstybių sienų, praneša LGTIC.

NEAIŠKUS PRIVATIZAVIMAS

"Anykščių vyno" kontrolinių akcijų dalies – 72.9% privatizavimu domėjosi tik vienintelė "Artrio-2" firma, kuri vėliau atsisakė mokėti pažadėtą kainą – 20 mln. ir vieną litą. Spalio 27 d. Anykščių rajono meras Darius Gudelis oficialiai kreipėsi į Finansinių nusikaltimų tyrimų tarnybą (FNTT) ir Valstybės kontrolę, prašydamas atlikti išsamią "Anykščių vyno" privatizavimo proceso tyrimą. Alkoholio gamybos bendrovės smulkieji akcininkai pateikė pareiškimą seimo pirmininkui Artūrui Paulauskui, kuriame teigiama, jog privatizavimo metu "Anykščių vynas" sudarė sutartis su "būsimu pretendentu į savininkus" ("Artrio-2") dėl produkcijos pardavimo, nuolaidų ir lengvųjų automobilių perdavimo. Jų teigimu, už "Anykščių vyno" lėšas "Artrio-2" atstovai ieškojo būsimų produkcijos realizavimo rinkų JAV. "Artrio-2" atstovas, keletą mėnesių būdamas "Anykščių vyno" bendrovėje, analizavo finansinius ir ekonominius duomenis, susipažino su komercinėmis, technologinėmis paslaptimis, dalyvavo naujų, būsimų gaminių įvertinime. Smulkieji akcininkai nuogąstavo, jog šie duomenys gali būti pateikti didžiausiems "Anykščių vyno" konkurentams – "Alitai". "Anykščių vyno" privatizavimo informacija susidomėjo prezidentas Rolandas Paksas.

ŠAS LAIVAI KLAIPĖDOJE

Spalio 24-25 d.d. Klaipėdoje lankėsi ŠAS (NATO) Šiaurės priešminininės kovos jungtinių jūrų pajėgų laivai, rašo ELTA/ LGTIC. Jų įgulos dalyvavo minų paieškos ir naikinimo veikloje. Šį laivų junginį sudaro Danijos, Vokietijos, Olandijos, Norvegijos, Belgijos bei Jungtinės karalystės laivai. Jų darbą stebėjo ir dirbti mokėsi ŠAS pajėgų sudėtyje esantys Lietuvos, Latvijos ir Estijos jungtinių karinių jūrų pajėgų išminavimo laivai – lietuvių "Sūduvis', latvių "Virsaitis" ir "Viesturs", estų "Vambola". Laivus spalio 25 d. galėjo aplankyti Klaipėdos gyventojai ir svečiai. Spalio 27 d. laivai išplaukė į Latviją.

ATSIDARĖ "MICROSOFT"

Kaip rašo ELTA/LGTIC, didžiausia pasaulio programinės įrangos gamintoja firma "Microsoft" Lietuvoje įsteigė antrinę bendrovę ir atidarė atstovybę, kurioje jau dirba apie 20 tarnautojų. Tai yra 85-asis "Microsoft" skyrius pasaulyje. Firmos "Microsoft" Baltijos valstybių regiono vadovas Torben Andersen pranešė, kad lietuviška "Office 2003" versija bus pristatyta 2004 metų sausį. Vietinei rinkai bus pritaikytos keturios programos – "Word", "Excel", "PowerPoint" ir "Outlook". Pernai "Microsoft" firma Lietuvos Švietimo ir mokslo ministerijai padovanojo programinės įrangos už beveik 200,000 litų. "Microsoft" remia Lietuvoje ir kitose Baltijos valstybėse vykdomą tarptautinį projektą THINK, kurio tikslas – įjungti neįgaliuosius į darbo rinką, apmokius juos efektingai naudotis šiuolaikinėmis ryšio priemonėmis bei informacinėmis technologijomis.

APDOVANOTI MEDIKAI

ELTA/LGTIC rašo, kad lapkričio 3 d. karo medikai, grįžę iš misijos Afganistane, buvo apdovanoti Krašto apsaugos medaliais "Už tarptautines misijas". Gydytoja kapitonė Solveiga Galvanauskaitė ir chirurgas kapitonas Vytas Kriščiūnas ŠAS vadovaujamoje tarptautinėje taikos misijoje Afganistane tarnavo pusmetį. Jie Vokietijos lauko ligoninėje Kabule teikė pagalbą vietos gyventojams ir ten dislokuotų tarptautinių pajėgų kariams. Lietuvos karo medikai šioje misijoje dalyvauja nuo 2002 m. spalio mėnesio. Šiuo metu į Afganistaną yra išvykusi trečioji pamaina – kapitonai Gintautas Skurdenis ir Laimutė Kriščiūnienė. **RSJ**

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"

Lougheed Funeral Home

Žmonės, kurie atjaučia kitus

Sudbury Ontario

Lietuvių delegacija pas JAV kongresmaną. Iš kairės: Ramutė Petrulienė, Jonas Urbonas, kongresmanas Joe Knollenberg, Liūda Rugienienė, Andrius Anužis Nuotr. J. Urbono

Lietuviai Pietų Amerikoje

Kunigas Antanas Saulaitis pasakojo apie lietuvius Pietų Amerikoje

TOMAS PABEDINSKAS

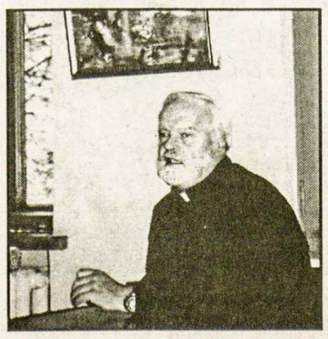

Kun. ANTANAS SAULAITIS, SJ

Spalio 17 d. Lietuvių išeivijos institute Kaune kunigas Antanas Saulaitis, SJ, skaitė paskaitą *Lietuvių bendruomenės Pietų Amerikoje.* Šį susitikimą vargu ar galima apibūdinti žodžiu "paskaita", kuris paprastai reiškia daugiau ar mažiau oficialią, iš anksto parengtą kalbą. A. Saulaitis jau pirmaisiais savo žodžiais, kuriais pradėjo susitikimą, pabandė ištrinti ribą, skiriančią pranešėją nuo klausytojų. "Čia nėra žmonių, čia tik mes susirinkom" - ištarė kunigas, pradėdamas savo pasakojimą apie lietuvių gyvenimą Pietų Amerikos šalyse. Susirinkusiems skaidrių pavidalu A. Saulaitis parodė daugybę savo nuotraukų, darytų nuo 1968 iki 1993 m., kuriose buvo matyti lietuvių gyvenimo išeivijoje akimirkos.

A. Saulaičio pasakojimas taip pat buvo tarsi trumpų, vaizdingų istorijų rinkinys. Kiekvienos skaidrės komentaras tuo pačiu virsdavo ir tiksliu kokio nors lietuvių gyvenimo aspekto Pietų Amerikos šalyse apibūdinimu. Pavyzdžiui, klausytojai galėjo sužinoti, kaip Antanas Mockus, Kolumbijos sostinės Bogotos meras, vietos gyventojus išmokė vaikščioti pėsčiųjų perėja. Šalyje, kur pasak A. Saulaičio, apskritai sunku įvesti kokią nors tvarką ar priversti laikytis taisyklių, lietuviui pavyko tai padaryti klounų pagalba, kurie dirbo gatvėse prie pėsčiųjų perėjų. Tą vakarą daugiausia dėmesio buvo skirta išeivių pastangoms išsaugoti lietuvybę vietinių kultūrų sukurtoje aplinkoje, kalbėta apie lietuviškos kultūros židinius – lietuvių bendruomenes. A. Saulaitis pastebėjo, kad lietuviai Pietų Amerikos šalyse išsiskiria ne tik šviesia oda, kuri būdinga ir kitiems atvykėliams iš Europos ar Šiaurės Amerikos, bet ir savo kruopštumu, polinkiu į meną. Kunigas teigė, kad miestuose, kuriuose gyvena milijonai žmonių, lietuvių šeimas dažnai rasdavo pagal gėles, auginamas prie jų namų, arba šalia stovinčius bičių avilius. Jis tvirtino, kad lietuviai išeivijoje gerą vardą užsitarnavo dėl savo darbštumo, mokslo siekimo, dėl vertinimo šeimyninio gyvenimo.

Susirinkusieji išgirdo ne vieną pasakojimą apie lietuvių norą išsaugoti savo tautinę kultūrą, išreikšti Lietuvos laisvės siekį. Pavyzdžiui, A. Saulaitis parodė fotografiją, kurioje matomas La Platos upės žiočių slėnyje stovintis lietuviškas kryžius. Jis taip pat pasakojo, kaip plaukdami laivu per 200 km plotį siekiančias šios upės žiotis tarptautiniuose vandenyse lietuviai trumpam iškėlę Lietuvos vėliavą sugiedojo savo šalies himną.

Lietuvių puoselėjamos tautinės kultūros išraišką vertina ir vietiniai gyventojai – apie dešimt tūkstančių žiūrovų susirinko į koridos areną pasižiūrėti lietuvių tautinių šokių.

Lietuviški šokiai koridos aikštėje rodo ir skirtingų kultūrų sąveiką, kuri aiškiai jaučiama ir kitose lietuvių gyvenimo Pietų Amerikoje srityse. Nepaisant visų pastangų išlaikyti tautinę kultūrą, trečiosios kartos lietuvių išeivių palikuonys, pasak A. Saulaičio, jau pradeda perimti ir vietinių gyventojų papročius, gyvenimo būdą. Jaunimas švenčių metu savo namuose jau dainuoja braziliškas dainas, tačiau išėję į gatvę dar traukia ir lietuviškas, taigi lietuviškumas vis dar laikomas vertybe, kurią verta viešai rodyti ir ja didžiuotis.

RE/MAX FOUR SEASONS REALTY LIMITED
Associate Broker, 67 First Street
Collingwood, Ontario L9Y 1A2

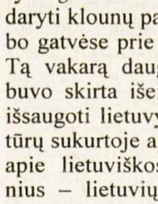

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamius, ūkius, žemės Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į

Angelę Šalvaitytę, B.A.,
pirkimo ir pardavimo atstovę.
Ji mielai jums patarnaus.
Darbo tel. 705-445-8500
Namų tel. 705-429-6428
Elektroninis paštas: angie@angiesalvaitis.com
Tinklavietė: www.homesgeorgianbay.com

Winnipeg, Manitoba

KLB VINIPEGO APYLINKĖ š.m. rugpjūčio 16 d. pirmininko J. Grabio dideliame namų kieme surengė atliekamų daiktų išpardavimą, kuris buvo sėkmingas, ir iš gautų pajamų papildytas apylinkės iždas.

RUGPJŪČIO 17 D. toje pačioje vietoje įvyko lietuvių subuvimas-gegužinė. Pradėta 2 v.p.p. Šv. Mišiomis, kurias aukojo kun. A. Degutis, OMI. Po to vyko vaišės ir pabendravimas. Susirinko daugiau kaip 50 žmonių ir tik vėlai vakare visi patenkinti išsiskirstė.

RUGSĖJO 13 D. apie šimtas žmonių susirinko į M. S. Whites (Grabių giminaičių) kiemą atšvęsti B. Grabienės 65-jį gimtadienį. B. Grabienė yra labai gera organizatorė ir aktyvi vietos lietuvių veikloje. Ir ne tik ji, bet ir jos sesutė May White labai daug prisideda rengiant lietuvių suėjimus. Nors ji turi didelę šeimą, bet visada randa laiko padėti. Surengtai gegužinei ji viena pati paruošė bulves kugeliui ir mėsos patiekalams. Rengiant daiktų išpardavimą ir gegužinę daug vietos lietuvių dirbo, bet daugiausia Brenda (Bunny) ir Juozas Grabiai. Ačiū jiems!

KLB VINIPEGO APYLINKĖ sumažėjo, nes amžinybėn šiemet iškeliavo: a.a. Leonas Vaitkevičius, gimęs 1921 m., miręs š.m. birželio 24 d., a.a. Povilas Plečkaitis, gimęs 1926 m. rugpjūčio 7, miręs liepos 26 d., a.a. Viktorija Baukienė, gimusi 1910 m. spalio 15 d., mirusi rugpjūčio 13 d., a.a. Elena Urniežienė, gimusi 1924 m. spalio 8 d., mirusi rugpjūčio 2 d., a.a. Hilda Dorsch (Neumanaitė), gimusi 1933 m. balandžio 3 d., mirusi rugpjūčio 2 d. Pastaroji buvo labai darbšti ir visada padėdavo Šv. Kazimiero parapijos liet. kolonijos renginiuose.

SEKMADIENĮ, SPALIO 26 D., 2 v.p.p:, aplankius buvusio Šv. Kazimiero lietuvių parapijos klebono a.a. J. Bertašiaus kapą, visi susirinko į Šv. Dvasios šventovės koplyčią, kur kun. A. Degutis, OMI, aukojo šv. Mišias. Po to mažojoje salėje įvyko Vinipego liet. apylinkės metinis susirinkimas. Vadovavo pirm. J. Grabys. Sekretoriauti pakviesta A. Kozičynienė. E. Fedaras perskaitė praeitų metų susirinkimo protokolą. Bendruomenės pirmininkas apžvelgė praeitų metų veiklą, nuoširdžiai dėkojo kun. A. Degučiui, OMI, už kartą per mėnesį čia aukojamas Mišias lietuviškai; dėkojo Danguolei Januškaitei už vargonavimą palydint mūsų giedojimą Mišių metu; pranešė apie apylinkės iždo būklę, kuri geresnė negu praeitų metų, nes buvo suruoštas daiktų išpardvimas ir gegužinė. Revizijos komiteto aktą perskaitė A. Lingė. Visų prašymu, valdyboje liko tie patys: J. Grabys, V. Rutkauskas, B. Grabienė, E. Bugailiškis, V. Daubaratė ir D. Januškaitė. Revizijos komisijoje: A. Lingė ir E. Fedaras. Po susirinkimo užkandžiaujant pabendrauta. **Ev.F.**

SU ŠTURMU
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
LĖKTUVU arba LAIVU
905 • 271 • 8781
PETRAS ŠTURMAS
Paėmimas iš namų pagal susitarimą iš Toronto, Hamiltono, Niagara Falls, Londono, Wasaga Beach apylinkių

PĖDOS SPECIALISTAS
CHIROPODIST **ROBERTAS NEKRAŠAS**

- KULNO SKAUSMAI
- PĖDOS SKAUSMAI
- PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
- NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRYBELINIAI SUSIRGIMAI
- ĮAUGĘ NAGAI
- VIETINĖ NEJAUTRA IR CHIRURGINIS GYDYMAS
- SENIORŲ PĖDŲ PRIEŽIŪRA
- VAIKŲ EISENOS NESKLANDUMAI
- PLOKŠČIAPĖDYSTĖ IR EISENOS SUTRIKIMAI
- PĖDOS DEFORMACIJŲ TAISYMAS ORTOPEDINIAIS INDĖKLAIS
- PRIIMAME VISUS PLANINIUS DRAUDIMUS
- STERILŪS ĮRANKIAI

LIGONIUS PRIIMAME:
352 WILSON ST. E., ANCASTER, Ont. TEL 905 648-9176

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Lietuvos vyčių 112-ji kuopa Čikagoje po atostogų rugsėjo 16 d. Švč. Mergelės Marijos gimimo parapijos salėje surengė susirinkimą, kuriame buvo renkama kuopos valdyba. Maldą sukalbėjo kuopos dvasios vadas kun. A. Markus. Susirinkimui vadovavo kuopos pirm. L. Paukštė. Kiekvienas valdybos narys padarė veiklos pranešimą. Devyni kuopos nariai buvo nuvykę į 90-ją Lietuvos vyčių konferenciją, įvykusią rugpjūčio 14-17 d.d. Bostone. Švenčiant Šv. Kazimiero lietuvių kapinių 100 metų sukaktį ir dalyvaujant joje Čikagos kardinolui F. George, per Mišias giedojo Lietuvos vyčių choras. Po pranešimų vyko valdybos rinkimai. Kuopos pirmininku perrinktas L. Paukštė. Jo pirmuoju pavaduotoju išrinktas A. Mockus, antruoju – A. Pocienė, o trečiuoju – A. Deksnytė, studijuojanti Ilinojaus universitete. Sekretoriaus pareigos teko M. A. Girčiui, protokolų sekretore tapo ses. J. Skainauskaitė. Iždininkė – D. Vainauskienė ir patikėtiniai – L. Švelnis bei E. Kasputis, o T. Vaitkienė palikta raštinės vedėja. Taipgi buvo išrinkti šalpos ryšininkai Lietuvai, spaudos atstovas, korespondentas žurnalui *Vytis.* Po susirinkimo visi dalyviai pabendravo prie kavos ir pyragaičių.

(*Draugas,* 2003 m., 190 nr.)

Lenkija

Per Žolinės atlaidus Punske rugpjūčio 15 d. vyko ir Punsko diena, pradėta švęsti prieš ketverius metus. Šiais metais ši šventė pasižymėjo didele liaudies meistrų muge, kurioje daug jų dalyvavo iš Seinijos krašto ir Lietuvos. Taipgi daug dalyvavo ir turistų. Pastarieji pirko kraštiečių gaminius, duoną, "skruzdėlynus" (pyragas), raguolius, medų bei kitas maisto gėrybes. Pirmą kartą Punsko dienoje dalyvavo Lietuvos karinis orkestras, kuris grodamas žygiavo Punsko gatvėmis, džiugindamas vietovės gyventojus. Šventės dalyvius savo išradingumu bei puošnumu stebino gausybė derlinių vainikų. Po pamaldų šventovės aikštėje vyko koncertas, kurį atliko Lietuvos karinis orkestras, vietinis mišrus choras "Dzūkija", kaimo kapela "Klumpė" su šokių grupe "Vyčiai", choreografinis sambūris "Jotva" ir Kalvarijos choras iš Lietuvos. Po pietų vyko sporto varžytinės: vaikams krepšinio rungtynės bei bėgimas gatve, o suaugusiems – vinies kalimas į kelmą, medžio pjovimas ir virvės traukimas. Pastarosios varžybos vyko prie Punios ežero. Po to čia vyko vakaronė-koncertas, kuriame programą atliko daininninkė Veronika Povilionienė ir ansambliai iš Lietuvos. Šventėje taip pat dalyvavo Burokų, Valinčių ir Vaitakiemio gyventojai. Svečiavosi Marijampolės, Kalvarijos, Lazdijų merai, Veisiejų seniūnas ir klebonas, daug metų darbavęsis Punsko parapijoje. Dalyvavo ir Lenkijos valdžios atstovai: seimo narys J. Zavorski bei Lenkijos kultūros ministerijos atstovai. Apie šventę būta atsiliepimų spaudoje. Esą ja itin susižavėję turistai. (*Aušra,* 2003 m., 16 nr.)

Gudija

Lietuvos karaliaus Mindaugo karūnavimo - Valstybės dienos proga Lietuvos prezidentas R. Paksas apdovanojo Už nuopelnus Lietuvai Kariininko kryžiumi Virginiją Tarnauskaitę, Gudijos lietuvių kultūros, švietimo bei informacijos centro direktorę, Gudijos lietuvių bendruomenės pirmininkę.

Šį rudenį Pelesos lietuvių mokykla naujus mokslo metus pradėjo su 95 mokiniais. Juos pradedant gausiai dalyvavo pelesiečiai ir atvykę svečiai iš kitų vietovių, taipgi – Varanavo rajono švietimo skyriaus vedėjas I. Kašlejus, Baltiškių apylinkės pirm. F. Suskont. Buvo sugiedoti Gudijos ir Lietuvos himnai. Giedojo mokiniai, mokytojai ir visi susirinkusieji. Iškilmingai pakeltos abiejų valstybių vėliavos. Direktorius A. Švelnys, pradėjęs šventę paprašė tylos minute pagerbti neseniai mirusią šio krašto žymią veikėją a.a. Mariją Kruopienę. Kasmet ji dalyvaudavo šios mokyklos mokslo metų pradžios šventėje. Savo žodyje direktorius kvietė visus mokinius gerai mokytis. Pelesos LB pirm. J. Matiulevičius įteikė jauniausiems mokinukams po kuprinę su knygomis ir kitais mokymo reikmenimis. Po sveikinimų mokyklos kieme vyko mokinių pasirodymas – šokiai, lietuviškos dainos.

Rimdžiūnų vidurinė mokykla sutraukė 75 mokinius. Mokslo metų atidaryme dalyvavo "Gervėčių" klubo pirm. A. Augulis, Gudijos lietuvių bendruomenės pirm. V. Tarnauskaitė, Astravo rajono švietimo skyriaus vedėja L. Jankovskaja, Rimdžiūnų kolkozo pirm. J. Karmaza. Buvo nemažai tėvų, lietuviškų kaimų gyventojų. (*Lietuvių godos,* 2003 m., 8-9 nr.)

Australija

G. Pranauskienei Deakin universitetas Geelonge birželio mėn. suteikė magistrės (Master of Arts) laipsnį už jos darbą *National and Cultural Indentity in Diaspora: A Study of Australian-Lithuanians.* Šiame darbe autorė nagrinėja trijų lietuvių ateivių kartų pasaulėžiūras ir jų tarpusavo santykius. Pirmoji karta – II Pasaulinio karo pabėgėliai, antroji – jų vaikai, gimę Vakarų Europoje arba Australijoje, ir trečioji – naujoji ateivių banga, atvykusių jau iš nepriklausomos Lietuvos, dar kitaip vadinami "ekonominiai emigrantai".

Melburno LB apylinkės metinis susirinkimas įvyko rugpjūčio 31 d. Lietuvių Namų patalpose. Jį pradėjo valdybos pirm. dr. P. Kabaila, pasveikinęs susirinkusiuosius ir pakvietęs susirinkimui pirmininkauti D. Levickienę, sekretoriauti A. Vyšniauskienę. Tylos minute buvo pagerbti praėjusiais metais mirę 16 bendruomenės narių. Valdybos pranešimą padarė pirm. P. Kabaila, pirmiausia primindamas, kad be jo valdybą dar sudarė: vicepirm. R. Šližys, sekr. I. Vilkišienė, ižd. R. Steponavičius ir narys Z. Augaitis. Valdyba posėdžiavo beveik kiekvieną mėnesį. Buvo suorganizuotos Vasario 16-tosios, Gedulo ir vilties bei Valstybės šventės. Taipgi buvo sušauktas specialus susirinkimas išrinkti atstovams į Australijos lietuvių tarybos suvažiavimą, vykusį per Lietuvių dienas Adelaidėje. Vienas svarbiausių darbų – Melburno LB apylinkės inkorporavimas valdžios įstaigose. Pradėta rūpintis gauti valdžios paramą įvyksiančioms Lietuvių dienoms Melburne. Ižd. R. Steponavičiaus pastangomis iš valdžios (Multicultural Commission) 2002/2003 metams gauta 1,500 dol. Išrinkta nauja valdyba: A. Vaitiekūnas, P. Petraitis, Ž. Strazdauskas, K. Baškytė ir D. Gylard. (*Mūsų pastogė,* 2003 m., 38 nr.) **J. Andr.**

Pirmasis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose –

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS
830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos. Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 45 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:		PASKOLAS	
kasd. pal. čekių sąsk. iki	0.75%	Asmenines nuo	6.50%
santaupas	1.00%	nekiln. turto 1 m.	4.55%
kasd. pal. taupymo sąsk.	0.75%		
INDĖLIAI:			
90 dienų indėlius	1.55%		
180 dienų indėlius	1.55%		
1 m. term. indėlius	2.25%		
2 m. term. indėlius	2.50%		
3 m. term. indėlius	2.75%		
4 m. term. indėlius	3.00%		
5 m. term. indėlius	3.50%		
RRSP ir RRIF (Variable)	1.00%		
1 m. ind.	2.25%		
2 m. ind.	2.50%		
3 m. ind.	2.75%		
4 m. ind.	3.00%		
5 m. ind.	3.50%		

- *Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai.*
- *Narių santaupos apdraustos TALKOS atsargos kapitalu 3 mil. dol. ir Kanados valdžios iki $100,000.00 sumos draudimu*

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"
MASTER CARD KREDITO KORTELĖ – INTERAC KORTELĖ
TINKLALAPIS: www.talka.net

Telkiama medžiaga apie valsčius

Leidinių serija Lietuvos tūkstantmečiui

Lietuvos "Versmės" leidykla leidžia unikalią *Lietuvos valsčių* knygų seriją, skiriamą Lietuvos tūkstantmečiui. Remdamiesi žmonių atsiminimais, ekspedicijų, archyvų medžiaga, mokslinėmis studijomis, anksčiau skelbtais straipsniais, kitais rašytiniais šaltiniais bei faktine medžiaga, monografijas rašo didelis autorių kolektyvas – žinomi Lietuvos istorikai, etnologai, archeologai, folkloristai, kalbininkai, sociologai, gamtininkai, kraštotyrininkai ir kt. Šie leidiniai, tai savotiška daugiatomė enciklopedija, kuri atspindi Lietuvos miestų ir miestelių, kaimų ir vienkiemių, jų ir jų apylinkių istorijos nuo seniausių laikų iki šių dienų, kraštovaizdžio raidos, tradicinių verslų ir dirbinių, meistrų, pramonės dirbtuvių ir įmonių, paprotinės teisės, kalendorinių ir šeimos papročių, valstybės ir jos institutų, įstaigų bei bažnyčių, mokyklų, bibliotekų kūrimosi istorijos, pasakojimai apie įžymius žmones, papročių ir daugelį kitų dalykų. Didelės apie 1000 psl. apimties knygos gausiai iliustruojamos nuotraukomis, brėžiniais ir žemėlapiais, dokumentų faksimilėmis.

Šiuo metu rengiama spaudai keletas monografijų – apie Plungės, Žemaičių Naumiesčio, Žagarės valsčius. Šiose monografijose ruošiu straipsnius technikos istorijos klausimais. Juose aprašau tarpukaryje (1918-40 m.) valsčiuose buvusias pramonės įmones, dirbtuves, kalvių ir kitokių amatininkų darbus, naudotą techniką, žemės ūkio techniką, malūnus, buityje naudotą techniką – radijo imtuvus, patefonus, dviračius, motociklus, automobilius, vėjo generatorius, kino demonstravimą, profesionalius ir savamokslius konstruktorius, kurie patys kūrė ir gamino įvairią techniką, aviacijos pradininkus ir pan.

Viešėdama Kanadoje jau užrašiau daug prisiminimų minėta tematika. Labai įdomius atsiminimus papasakojo Hamiltone gyvenanti Marija Choromanskienė, kuri netrukus švęs devyniasdešimt šeštąjį gimtadienį. Ji nepriklausomoje Lietuvoje dirbo geležinkelio stoties viršininke ir dar iki šiol prisimena visą Morzės abėcėlę.

Vertingos informacijos technikos istorijos klausimais pateikė ir Juozas Astas, Irena Jakubynienė, Elena Gudinskienė, Eugenija Grajauskienė, Pranas Sakalas ir dar daugelis kitų Kanadoje gyvenančių lietuvių. Su nuostaba ir susižavėjimu skaitau Vaciaus Anskio, šiais metais atšventusio 90-metį, 16 tomų dienoraščius su poezijos, dokumentų ir straipsnių iš spaudos intarpais. Iš storų, kaligrafiška rašysena prirašytų sąsiuvinių liejasi didelė meilė Tėvynei Lietuvai, rūpinimasis kovotojais už Lietuvos nepriklausomybę sovietų okupacijos metais.

Dėkodama visiems mieliems tautiečiams už svetingą priėmimą ir geranorišką bendravimą ir norėdama užrašyti kuo daugiau Jūsų prisiminimų per šį lapkričio mėnesį, kol Kanadoje viešėsiu, labai prašau visus, ką nors žinančius mano rašoma tematika, paskambinti tel. 905 522-5272.

Šiaulių "Aušros" muziejuje, kuriame aš dirbu, yra įsteigtas Išeivijos fondas, kuriame renkami ir saugomi vertingi istorijai dokumentai, fotografijos, etnografiniai ir kt. rodiniai, gauti iš įvairiuose pasaulio kraštuose išblaškytų tautiečių. Muziejaus fondus ir biblioteką papildė knygos iš Toronto Prisikėlimo parapijos, kurias atrinko ir persiuntė M. Vasiliauskienė. Įdomių fotografijų dovanojo D. Garkūnienė iš Hamiltono, o iš liaudies menininkės M. Pusdešrienės į muziejų iškeliaus gražūs darbeliai iš šiaudelių.

Visiems jiems ir kitiems nesuminėtiems žmonėms, kurie rūpinasi lietuvių tautos kultūriniu palikimu, muziejaus vadovų vardu nuoširdžiai dėkoju. Norintys gauti išsamesnę informaciją apie "Aušros" muziejų, skambinkite tel. į Lietuvą 370-41-52 43 99 muziejaus direktoriui Raimundui Balzai. Platesnę informaciją apie "Versmės" redakcijos leidžiamas monografijas rasite internete adresu www.versme.lt.

Genovaitė Žukauskienė,
Šiaulių "Aušros" muziejaus technikos istorijos skyr. vedėja

Trys solistės dainavo "Mikado" stiliaus veikale "Trys dirigentės esame" Prisikėlimo parapijos 50-mečio pokylyje š.m. spalio 25 d. Iš k.: D. Viskontienė, A. Puodžiūnienė, D. Radtke **Nuotr. G. Paulionienės**

VILNIAUS DIENA

1920 m. Lenkijai sulaužius Suvalkų sutartį ir okupavus rytinę Lietuvos dalį, iki 1944 m. etninėse lietuvių žemėse nuo oficialios ir slaptos Lenkijos kariuomenės (AK) žuvo apie 5000 asmenų. Daug kankinta, suluošinta, kaltinta, apiplėšta, bausta. Kelerius metus Lenkijos okupacijai priešinosi apie 200 Lietuvos partizanų. Lenkijos okupantai uždarė apie 200 lietuviškų mokyklų, 150 skaityklų, organizacijas. Lietuvos žemė, pastatai okupacinės valdžios dovanoti karininkams, kariavusiems prieš Lietuvą. Prievarta lenkinta per mokyklas, šventoves, oficialias valdžios įstaigas, kariuomenę. Per mūsų istoriją baltų kalbų plotas sumažėjo 6 kartus, iš jo lietuvių kalbos plotas – 3 kartus.

Lietuvos vyriausybės sudaryta komisija įvertino "Armijos krajovos" žudynes Lietuvoje.

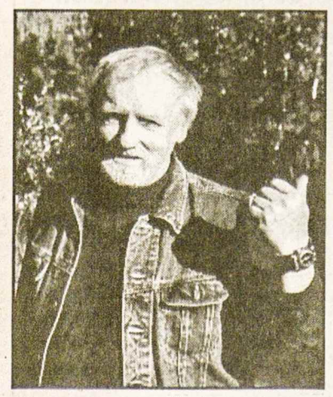

VYGANTAS RAČKAITIS
Nuotr. A. Žižiūno

Mūsų vyriausybė mano, kad tas įvertinimas tinka ir Lenkijos įvykdytai okupacijai Lietuvoje. Bet Lenkijos valstybė ir jai pavaldžios Vilniaus, Šalčininkų rajonų savivaldybės, Lenkų rinkimų akcija Lenkijos okupacijos nepripažįsta ir gaivina tos okupacijos padarinius.

Per metus Lietuvos lenkiškoms mokykloms Lenkija skiria 13 milijonų zlotų, bet gaili vieno milijono zlotų Seinų krašto lietuviškoms mokykloms. Į pietus nuo Vilniaus gudiškai kalbantiems lietuvių kilmės lenkams pagal Lietuvos konstituciją nesudaroma galimybė mokytis gimtąja kalba. Statomi paminklai Lietuvą okupavusiai Lenkijos kariuomenei, AK kariams. Pogrindinis "Vilniaus lenkų universitetas" išlaikomas Lenkijos kaip Balstogės universiteto filialas. Lenkiškų mokyklų mokiniams ir iš Lietuvos iždo mokėta 40% daugiau begu lietuviškų mokyklų mokiniams. Iš 15 pensinio amžiaus sulaukusių mokyklų direktorių Vilniaus rajono savivaldybė bando atleisti tik Marijampolio vidurinės mokyklos direktorių už dalyvavimą rinkimuose ir visuomeninėse organizacijose.

Šiemet Lietuvos kariuomenė, visuomeninės organizacijos gražiai pagerbė Lietuvos karius Rasų kapinėse. Vilniaus miesto savivaldybės didžiojoje salėje įvyko solidi konferencija "Rytų Lietuvos užgrobimo padariniai ir dabarties aktualijos".

Kazimieras Garšva

Aštuoniasdešimt trečiosios Vilniaus dienos dalyviai 2003.X.9

Atsiųsta paminėti

PENSININKAS, 5/03, XIX metai. Redaguoja redakcinė kolegija. Administratorė – Elena Sirutienė. Išeina 6 kartus per metus. Leidėjas – JAV LB Socialinių reikalų taryba (2711 W. 71 Street, Chicago, IL 60629, USA). Metinė prenumerata JAV – 15 dol., Kanadoje ir kitur – 25 JAV dol.

Į LAISVĘ, 143 (180) nr., 2003 m. spalis. Redaktorė – Aldona Žemaitytė-Petrauskienė. Leidėjas – "Į Laisvę" fondo Lietuvos filialas. Administratorius Š. Amerikoje – Jonas Prakapas, 14 Thelma Dr., Bakersfield, CA 93305, USA. Metinė prenumerata Š. Amerikoje ir Australijoje – 6 JAV dol. Išeina 4 kartus per metus.

LITHUANIAN HERITAGE, September-October 2003. Volume 10, Number 5. Published bimonthly by Baltech Publishing, P.O. Box 225, Lemont, IL USA. Subscription rates per year in the US $29.95, Canada – US $41.25, other countries – US $57.95.

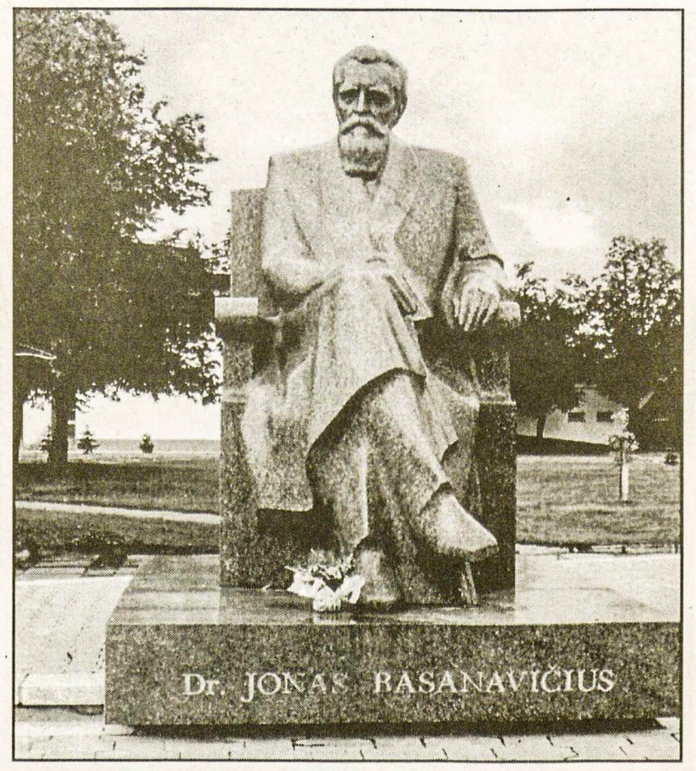

Dr. Jono Basanavičiaus, Lietuvos patriarcho,paminklas Vilkaviškyje **Nuotr. Ed. Šulaičio**

Auksinė dainininkės sukaktis

Estrados dainininkė N. Paltinienė dainavo Čikagos lietuviams

EDVARDAS ŠULAITIS

Savo 50-metį scenoje mininti, legendinė dainininke tapusi Nelė Paltinienė spalio 5 d., jau septynioliktą kartą dainavo Čikagos lietuviams Jaunimo Centro salėje. Atliko 30 kūrinių apie meilę.

Ji dėkojo Čikagos bei Šiaurės Amerikos lietuviams, kuriems per 20 metų davė 45 koncertus. "Jūs buvote tie, kurie mane palaikėte ir davėte man jėgų bei galimybę rodytis scenoje", - kalbėjo solistė, prisimindama tuos laikus, kai Lietuva dar buvo rusų okupuota ir ji negalėjo koncertuoti savame krašte.

Dainininkė suminėjo daug pavardžių tų žmonių, kurie prisidėjo prie koncertų organizavimo bei jų pasisekimo. Ji nepamiršo ir tų nuoširdžių jos gerbėjų, kurie sėdėdavo Jaunimo centro salėje koncertų metu, bet šiandien jau yra iškeliavę amžinybėn. Jų atminimui solistė dedikavo vieną dainą.

N. Paltinienė taip pat prisiminė ir šiemet vasario 16 d. gautą valstybinį apdovanojimą – "Už nuopelnus Lietuvai" ordiną, kurį įteikė Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus Vilniuje. "Tai buvo gera man gimtadienio dovana, o aš esu laiminga, kad Lietuvoje turiu kampelį žemės", - pažymėjo ši į Vokietiją emigravusi solistė.

Svečiai iš Vokietijos, kurie Čikagon atvyko traukiniu po koncertų Hamiltono bei Toronto miestuose Kanadoje, čia atsivežė ir naujai išleistą kasetę bei diską, pavadintą *Meilė lieka ta pati.* Įrašai padaryti kartu su Eugenijum Ivanausku, kuris, deja, šį kartą negalėjo leistis į tolimą kelionę lėktuvu per Atlantą, nes tokiai išvykai nepritarė gydytojai. Tačiau kai kuriuos kūrinius iš disko ar kasetės koncerto metu padainavo ji viena. Taip pat ji sudainavo ir įrašuose randamas dainas: *Nidai, Nesiliaukim mylėję, Ar žinai ko verkia vėjas?*

Nelė – dvelkianti jaunyste

N. Paltinienė savo koncerte dainavo ne vien tik apie meilę, palietė ir kitas temas. Jos mėgstama tema buvo jūra, Klaipėda, Nida, vanduo ir pan. Čia nuskambėjo ir du jausmingi kūriniai *Kapitono tango* ir *Čiau, kapitone.* O vokiečių kalba ji padainavo *Seeman.*

Solistė ne vien tik dainavo, bet ir judesiais scenoje traukė į save dėmesį. Tie, kurie ją matė ir girdėjo Čikagoje prieš 20 metų, teigė, jog ji nepasikeitė – išliko tokia pat grakšti, jauna ir jausminga kaip ir anksčiau. Kai kurias dainas ji atliko nulipusi nuo scenos į salę, žygiuodama paliktais praėjimais publikos tarpe. "Metai kaip dūmai nurūksta, bet mes nepasiduosim", - taip savo komentaruose sakė Nelė ir dainavo "kol plaks mana širdis – mes būsime kartu". O savo koncertinę programą ji baigė dviem kūriniais *Ave Maria* (F. Schubert ir Martini).

Nelė Paltinienė dainuoja Jaunimo centre Čikagoje spalio 5 d. **Nuotr. Ed. Šulaičio**

Pasireiškė ir Paltinas

Kadangi Arvydas Paltinas koncerte tvarko tik muzikinę palydą, jo rengėjų (Lituanistikos tyrimų ir studijų centro) atstovas Petras Petrutis (jis, beje, buvo ir pirmųjų koncetų rengėjas) pertraukėlių metu sugalvojo pakalbinti šį muziką. Tokiu būdu publika turėjo progą sužinoti apie daugelį dalykų, liečiančių abiejų Paltinų veiklą.

Jis papasakojo apie kasmetines jų keliones į Lietuvą ir ten rengiamus koncertus (praėjusią vasarą jų būta apie 30) kartu su Eugenijum Ivanausku ir vedėja, įvairių didelių renginių vadove kauniete Stefa Navardaitiene.

A. Paltinas paaiškino, kaip gimsta ir jų muzikiniai įrašai, kurie atliekami studijoje Vokietijoje.

O mums šis muzikas atskleidė dar vieną paslaptį, pareikšdamas, kad jis kartu su Nele yra jau pakviestas koncertams ir sekančiais metais. Pirmasis iš tų koncertų bus surengtas Bostone Motinos dienos proga. Yra pasiūlymų koncertuoti Kanadoje bei kitur.

Gimtinės širdis

Paauksuotais saulės takeliais
sugrįžtu į gimtąją gūžtą,
lankoj šypsosi jaunas žiedelis,
gelmėse spindulėliai nulūžta.

Bėga, skuba bangelės Šešupės,
nusinešdamos giesmę
paukštelių,
ir aksomo tinkle įsisupę
ąžuolai rankas tiesia ir kelia.

Geras draugas gimtinės berželis
mane veda jaunystės taku,
prie kelelio pasviręs kryželis
glaudžiasi po šermukšnio keru.

Prie vartų alyvos svaigina,
kelia sklidinas vyno taures,
o, kai saulė nuskęsta už šilo,
vėl lakštingalos suokia trėles.

Paslaptingai sustingo prie upės
tyluma ir svaigumas nakties,
žvaigždėta skara apsisupus
aš glaudžiuos prie gimtinės
širdies.

Vida Vosylienė,
LKRS narė

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Pasaulio lietuvių bendruomenės (PLB) fondo direktoriai, norėdami pagerbti neseniai mirusį Antaną Juodvalkį ir pažymėti jo ilgametę visuomeninę veiklą, nutarė įsteigti metinę $1,000 *Antano Juodvalkio vardo stipendiją*. Kadangi jis 1934–1938 metais lankė Vytauto Didžiojo universitetą Kaune, ši stipendija bus skiriama nuo 2004 metų rudens Vytauto Didžiojo universiteto studentui ar studentei, kurių studijos lies išeivijos gyvenimą ir jos organizacijų, įskaitant ir PLB, veiklą. Stipendija bus skiriama per Lietuvių išeivijos institutą prie Vytauto Didžiojo universiteto (direktorius prof. dr. Egidijus Aleksandravičius), pasitarus su velionies dukra Egle bei sūnumi Uosiu. Norintieji prisidėti prie šios stipendijos gali savo aukas siųsti PLB Fondui (Lithuanian World Community Foundation, PO Box 140796, Grand Rapids, MI, 49514-0796). Aukos atleidžiamos nuo JAV federacinių mokesčių. **Inf.**

Šiaulių miesto šventė buvo šauniai atšvęsta ir šį rudenį. Programoje buvo apie 70 į vairių renginių, kad kiekvienas galėtų rinktis pagal skonį ir poreikius. Tarp jų – iškilmingas šventės atidarymas Prisikėlimo aikštėje, burmistro šventinis priėmimas, skulptorės Dalios Matulaitės *Aušros* skulptū ros atidengimas, džiazo koncertas, Baltiečių "*country music*" festivalis ir kt. Šventė buvo užbaigta Prisikėlimo aikštėje į vykusiu ugnies ir muzikos spektakliu *Saulės žemė*. Spektaklį režisavo Benas Šarka, pagrindiniuose vaidmenyse vokalistės Aistė Smilgevičiū tė ir Indrė Valantinaitė.

Europos paveldo dienos šį rudenį buvo švenčiamos Lietuvoje jau aštuntą kartą. Šių metų paveldo dienų tema – *Istoriniai miestai: sena ir šiuolaikiška*. Programos tikslas: suteikti progą visuomenei nemokamai susipažinti su valstybės kultūriniu paveldu, dalyvauti įvairiose išvykose, susitikimuose, pasivaikščioti po istorinių miestų gatves su architektūros istorikais, apsilankyti parodose ir kt. Vilniuje, Architektūros muziejuje, šia proga buvo atidaryta architekto Lauryno Stuokos-Gucevičiaus 250 metų gimimo metinių jubiliejui paminėti paroda, išleista knyga *Istoriniai miestai*, rodomi filmai *Istoriniai miestai* ir *Mediniai Lietuvos dvarai.* Kultūros vertybių apsaugos departamentas ir miestų savivaldybių paminklotvarkininkai suorganizavo renginius ir kituose Lietuvos miestuose.

Idėja rengti paveldo dienas gimė Prancū zijoje 1984 metais. Pradžioje ją į gyvendinti padėjo tuometinis Prancū zijos kultū ros ministeris Jacques Lang. Per keletą metų šis renginys išplito po daugelį Europos valstybių ir pasidarė toks populiarus, kad 1991 metais tapo viena populiariausių Europos tarybos programų, sutraukiantis apie 20 milijonų dalyvių. Š.m. rugsėjo 5-7 dienomis Airijos Dubline į vyko Europos paveldo dienų atidarymo ceremonija, kurios metu buvo dar kartą atkreiptas dėmesys į bendrą visos Europos kultū ros paveldą.

Lietuvos valstybinis muziejus (LVM), didžiausias Lietuvoje archeologijos, istorijos, etnografijos, ikonografijos ir numizmatikos tyrinėjimų centras, gavo Japonijos vyriausybės kultūrinę paramą, apie 1.2 mln. Lt, muziejinių rodinių tyrimo ir restauravimo įrangai įsigyti. Už šiuos pinigus muziejinių rodinių tyrimų laboratorijai bus nupirktas spektrofotometras cheminėms medžiagoms nustatyti, stereomikroskopas muziejiniams objektams tirti, specialūs vakuuminiai stalai labai suirusiems rodiniams restauruoti ir Roentgeno kamera archeologiniams radiniams tyrinėti. LVM Restauravimo centras atlieka didelių apimčių restauravimo darbus ir kitiems Lietuvos muziejams.

Tai jau šeštoji kultūros įstaiga, kuriai skiriama Japonijos vyriausybės kultūrinė parama. Anksčiau ji buvo skirta Valstybiniam M. K. Čiurlionio dailės muziejui (1997 m.) ir Valstybinei Martyno Mažvydo bibliotekai (1999 m.) garso ir vaizdo įrangai įsigyti; Vilniaus universiteto Orientalistikos centrui (2000 m.) ir Kauno Vytauto Didžiojo universiteto Japonų kalbos centrui (2001 m.) japonų kalbos mokymo įrangai pirkti ir pernai – Lietuvos muzikos akademijai muzikos instrumentams įsigyti.

Kinijoje pagaminta granito kolona, skirta garsiajam Užupio kiaušiniui "užridenti", atkeliavo į Vilniaus "Senamiesčio dominijos" aikštelę. Ši Fudžijano provincijoje, Pietų Kinijoje, daugiau kaip mėnesį kalta iš *Crown Yellow* granito trijų metrų aukščio, sverianti 6 tonas, kolona buvo pastatyta Pylimo, Raugyklos ir Šv. Stepono gatvių sankirtoje. Kolonos viršuje buvo įmontuotas originalus dailininko Manto Mockaus iš medžio šakų supintas lizdas, simbolizuojantis šio kvartalo atgimimą. Šiame stilizuotame lizde netrukus įsikurs iš Užupio, kur jį išstūmė *Angelo* skulptūra, atkeliavusi kiaušinio skulptūrinė kompozicija.

Iš D. Britanijos į Lietuvą Britų tarybos pastangomis atkeliavo britų fotografijos meno klasikės Madame Yevonde kū rinių paroda *Būk originalus arba mirk!* Paroda atidaryta rugsėjo pradžioje Kauno Valstybiniame M. K. Čiurlionio dailės muziejuje ir tę sis iki lapkričio 15 dienos. Po to ji dar keliaus po mažesnius Lietuvos miestus. Madame Yevonde vertinama kaip viena originaliausių asmenybių D. Britanijos fotografijos istorijoje. Gimusi 1893 m., ji tapo pirmoji moteris sėkmingai panaudojusi spalvotos fotografijos technologiją; buvo į straukusi į sufražisčių (reikalavusių suteikti moterims rinkimo teisę) judėjimą. Pasaulio fotografijos pasaulyje Madame Yevonde žinoma kaip garsiosios *Deivių* serijos kū rėja: aukštuomenės moterų charakterį autorė išreikšdavo į kū nydama jas graikų ir romėnų mitologijos deivių veidmenyse. Parodos Kaune lankytojai turės progos pamatyti 16 šios garsiosios serijos darbų, taip pat reklaminių fotografijų, siurrealistiškų peizažų, kuriuose vyrauja sodrios raudona ir geltona spalvos. **G.K.**

(ELTOS, *Lietuvos ryto,* BNS, *7 meno dienos,* LGTIC informacija)

Egipto karalienės Nefertiti biustas Egiptologijos muziejuje Berlyne **Nuotr. G. Kurpio**

PRISIKĖLIMO KREDITO KOOPERATYVAS

3 Resurrection Rd., Toronto, ON M9A 5G1
Telefonai: 416 532-3400 ir 532-3414
FAX: 416 532-4816
Anapilyje tel.: 905 566-0006 Fax: 905 566-1554

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniais nuo 8.30 v.r. iki 12.45 v.p.p.
ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

AKTYVAI per 62 milijonus dolerių

MOKA UŽ:		IMA UŽ:	
90-179 d. term. ind.	1.25%	Asmenines paskolas nuo	5.50%
180-364 d. term.ind.	1.55%	Sutarties paskolas nuo	5.50%
1 metų term. indėlius	1.75%	Nekiln. turto paskolas:	
2 metų term. indėlius	2.00%	Su nekeičiamu nuošimčiu	
3 metų term. indėlius	2.35%	1 metų	3.95%
4 metų term. indėlius	2.75%	2 metų	4.00%
5 metų term. indėlius	3.05%	3 metų	4.45%
1 metų GIC-mėn.palūk.	1.50%	4 metų	5.00%
1 metų GIC-met. palūk.	2.00%	5 metų	5.20%
2 metų GIC-met. palūk.	2.25%		
3 metų GIC-met. palūk.	2.60%		
4 metų GIC-met. palūk.	3.00%		
5 metų GIC-met. palūk.	3.30%		
RRSP, RRIF ir OHOSP "Variable"	1.00%	Su keičiamu nuošimčiu 1, 2, 3 metų	4.50%
RRSP ir RRIF-1 m.term.ind.	2.25%		
RRSP ir RRIF-2 m.term.ind.	2.50%		
RRSP ir RRIF-3 m.term.ind.	2.85%		
RRSP ir RRIF-4 m.term.ind.	3.25%	*Duodame CMHC apdraustas nekilnojamo turto paskolas*	
RRSP ir RRIF-5 m.term.ind.	3.55%		
Taupomąją sąskaitą iki	1.00%	*Duodame komercines nekilnojamo turto paskolas*	
Kasd. pal. taupymo sąsk.	1.00%		
Kasd. pal. čekių sąsk. iki	1.00%		
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.	0.40%		

Duodame asmenines paskolas iki $100,000 ir nekilnojamo turto paskolas iki 95% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (travellers cheques) JAV, Kan. ir EURO valiuta. Dauguma patarnavimų teikiami nemokamai: spausdiname asmeninius ir biznio čekius, apmokame įvairias sąskaitas.

Kiti patarnavimai *"INTERAC-PLUS" kortelė*

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

APLANKYKITE MŪSŲ TINKLALAPĮ: www.rpcul.com

RUBY REAL ESTATE LTD.
REAL ESTATE BROKER
27John Street, Toronto

MLS JUMS TIK KAINUOS 3½% IŠ VISO +GST
Victor Rudinskas, Broker
Tel.: 416 249-7829

HOMELIFE
HomeLife Realty Plus Ltd.
2261 Bloor Str. W.
Toronto, Ont. M6S 1N8

NIJOLĖ B. BATES
Tel. (416) 763-5161
Fax: 416 763-5097
Prašau kreiptis visais namų pirkimo-pardavimo reikalais. Patarnauju lietuvių visuomenei 16 metų

DUNDAS-RUNNYMEDE, atskiras, 8 kambarių per 2 aukštus, privatus įvažiavimas, 2 virtuvės, geras pirkinys pirmą kartą perkančiam arba investavimui. Prašo $299,000.

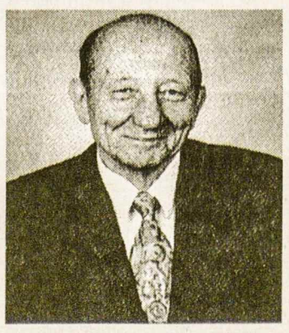

SKAMBINTI
TEODORUI STANULIUI, B.A.
Associate Broker
416-879-4937
RE/MAX WEST REALTY Inc. Tel. 416 769-1616;
namų 416 231-4937

DR. STASYS DUBICKAS
DANTŲ GYDYTOJAS
398 Guelph Line, Burlington
(tarp QEW ir Lakeshore Rd.)
Privati AUTO-AIKŠTĖ ("parking")
(905) 333-5553
TAIP PAT PRIIMA PACIENTUS TORONTE – 2373 BLOOR ST.W.

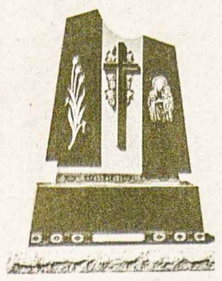

ROCK OF EUROPE INC.
GRANITO PAMINKLAI, BRONZOS LENTOS
AUKŠTOS KOKYBĖS DARBAS
GERIAUSIOS RŪŠIES GRANITAS
PROFESIONALUS PATARNAVIMAS
RAŠTIŠKA GARANTIJA
(416) 232-1250
83 SIX POINT ROAD
(Į PIETUS NUO BLOOR, NETOLI ISLINGTON)
TORONTO, ON M8Z 2X3

MARGUTIS
4134 Dundas St. West, Toronto, ON,
M8X 1X3 Fax: (416) 233-3042

Paskutinė data kalėdiniams siuntiniams –

Iapkričio 22-oji
Siuntiniai vėliausiai iki tos dienos turi pasiekti mūsų centrinę įstaigą!
Tel: (416) 233-4601

$3.00* off COUPON $3.00* off
for 1 parcel
* coupon is valid only at "Margutis-Pysanka" head office

Toronto giliukai, pasipuošę stovyklos "Romuva 2003" ženklais su vadove s. Kristina Dambaraite-Janowicz. Iš k. M. Halpin, D. Jaugelis, L. Janowicz ir M. Skilandžiūnas. Jie stovyklavo š.m. rugpjūčio 3-10 d.d.

Paukštytės užsiėmimuose su vadovėmis vyr.sk.psl. Lina Valickiene ir vyr. sk.vsl. Silvija Sapliene "Romuva 2003" stovykloje š.m. rugpjūčio 3-10 d.d.

KANADOS ĮVYKIAI

(Atkelta iš 1-mo psl.)

vo profesijoje. Šiuo metu Ontario provincijoje, atsižvelgiant į tą trūkumą, bus leidžiama kai kurių specialybių daktarams imigrantams atlikti šešių mėnesių kursą tam tikslui nustatytose ligoninėse jų kvalifikacijoms užbaigti. Universitetai, norėdami papildyti iš valstybės gaunamas lėšas, priima ar net ieško studentų užsienyje.

Knygoje "Sen. Leo: A Life" skelbiami senatoriaus Leo Kolber prisiminimai, daugiausia liečiantys rinkiminių lėšų telkimą ir partijų finansavimą. Dauguma vakarų pelnė daugiau kaip milijoną dolerių. Jo paties namuose yra vykę keletas lėšų telkimo vakarų, kuriuose tik 15 susirinkusių porų, mokėdamos po 10,000, surinko 150,000 dol. partijos reikalams. Senatorius Kolber yra žydas, kuris prisijungė prie Paul Martin patarėjų ir lėšų telkėjų tikėdamasis, kad Martin stipriai rems Izraelį, nes pastaruoju metu Chretien neryškiai arba dviprasmiškai pasisakė šiuo reikalu. Jis pasakoja apie 18 Montrealio žydų bendruomenės narių, susirinkusių pusryčiams jo namuose. Prieš paskirdami lėšų politinei veiklai, kantriai išklausė Martin nuomonę ir planus dėl įtampos tarp Izraelio ir Palestinos. Apie spalio mėnesio vidurį Paul Martin viešai paskelbė, kad jau yra surinkta daugiau kaip 10 mln. dol. dovanų. Jis pats asmeniškai yra paaukojęs 60,000 ir nieko nesitiki už tai gauti, nes būdamas 75 metų jau nieko nėra reikalingas, o dovana Martin tesanti kaip senam draugui. Jis aprašo ir kitų partijų lėšų telkimo vajus, ir kaip spauda stengiasi surasti, kas ir kaip remia vieną ar kitą partiją.

Buvęs Ontario premjeras Mike Harris apsisprendė nekandidatuoti į naujai sukurtos Kanados konservatorių partijos vadus. Jis buvo laikomas tinkamiausiu asmenimi vadovauti naujai partijai ir iškelti ją į tokį lygį, kad ji galėtų varžytis su liberalų partija ir jos būsimuoju vadu Paul Martin. Naujai jungtinei partijai vadovauti teks Kanados sąjungiečių vadovui Stephen Harper arba konservatorių vadovui Peter MacKay. Mike Harris apsisprendimas sumažina Kanados konservatorių partijos galimybę sudaryti naują, nors ir koalicinę, vyriausybę ateinančiuose rinkimuose.

Gynybos ministeris John McCallum pranešė, kad Kanados kariuomenė įsigys naujas kovos mašinas. Jos pakeis jau pasenusius Leopard tankus. Dabartinėse pavojaus aplinkose kariai neturi pakankamo lankstumo su savo tankais ir dažnai naudoja tik bendros paskirties krovinines mašinas, kurios yra nepakankamai saugios. Naujoji kovos mašina "Stryker" yra aštuonratė, lengvai šarvuota, 18 tonų su 105 mm patranka. Tikimasi, kad 66 užsakytos kovos mašinos bus pristatytos armijai iki 2006 metų. Gynybos komiteto kritikas parlamente pareiškė, kad jau yra prarandama ne tik kokybė, bet ir kiekis.

Ontario vyriausybė, paveldėjusi 5.6 bilijonų dol. skolos, norės bent iš dalies ją sumažinti nutraukdama paramą už elektros energiją. Prieš metus vyriausybė nustatė elektros kainą po 4.3 centus už kilovatą. Spėjama, kad mėnesinė elektros sąskaita padidės apie 15%, nes teks prisivyti kainos skirtumą ir sumažinti maždaug 700 mln. deficitą.

Niagaros krioklio didybę nugalėjo 39 metų amžiaus vyras. Tai pirmas asmuo, kuris nenaudodamas jokios gelbėjimosi priemonės, persirito per krioklį ir išliko gyvas. Vidudienį jį, pasroviui plaukiantį, stebėjo keletas žmonių. Drąsuolyje nesimatė jokių panikos ir išgąsčio ženklų, nors galva žemyn krito 55 metrus su vandens srove. Krioklio apačioje, srovės išmestas į paviršių, jis įstengė pasiekti Kanados krantą, o iš ten Niagaros ugniagesiai iškėlė jį į gatvę ir perdavė Niagaros policijai, kuri nuvežė į ligoninę, tačiau neatrodė, kad jis būtų fiziškai nukentėjęs. Kiek žinoma, šis amerikietis jau nesiryš daugiau vykdyti savižudybės.

Finansų ministeris John Manley, remdamasis ekonomistų pranašavimais, tikisi, kad Kanados iždas praturtės 3 bil. dol. 2005 metais ir gerės toliau, kol 2009-ais metais pasieks 9.5 bil. dol. Sunku tikėti, kad tie pranašavimai išsipildys, nes anksčiau numatytas 3.2 bil.dol. pelnas tapo tik 1.9. Nepaisant rinkos nepastovumo, Manley pažadėjo provincijoms išdalinti 2 bil. dol. provincijų sveikatos priežiūros reikalams, tačiau artėjant vyriausybės pasikeitimui bet kokiais pažadais nereikėtų per daug pasitikėti. **A.V.**

SMITH MONUMENT CO. LTD.
(nuo 1919 metų)
▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
▲ Puošiame lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.
Skambinti tel. 416 769-0674
Adresas: 349 Weston Road
(tarp Eglinton ir St. Clair),
Toronto, Ontario M6N 3P7

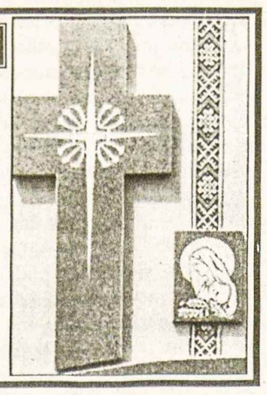

Skautų veikla

• Spalio 28 d. Skautininkų-kių d-vių sueiga įvyko draugininkų Jūratės ir Kastyčio Batūrų namuose. Dalyvavo 13 sk-kių ir 7 sk-tai, jų tarpe Kanados rajono vadas v.s. Romas Otto ir buvusi rajono vadė v.s. fil. Rūta Žilinskienė. Sueigą pradėjo draugininkai, priminę, kad yra sergančių. Jiems buvo pasirašyti atvirukai su linkėjimais greit pasveikti. Dr-kas Kastytis perdavė "Romuvos" vald. pirm. j.s. Rimo Sriubiškio pranešimą apie "Romuvos" didž. pastato atnaujinimo išlaidas. Prašė ir toliau aukoti. Nutarta $1000 "Romuvai" paskirti, nors iždas silpnas. Svarbiausia – pasidžiaugta, kad "Romuva" gerai prižiūrima, ir joje jau 3-4 skautų-čių karta džiaugiasi gražia bei atnaujinta stovyklaviete. Draugovių veiklos pasisakymuose klausimų nebuvo. Rajono vadas Romas Otto papasakojo apie Jubiliejinę stovyklą Kalifornijoje ir numatytą veiklą Kanadoje. Iš Kanados Jub. stovykloje dalyvavo 20 sesių ir brolių.

Sueiga baigta vak. giesme *Ateina naktis* ir šeimininkų paruošta kavute. Buvo taipgi rodomas br. Kastyčio pagamintas "Romuvos" 40-mečio filmas, sukėlęs malonių prisiminimų.

Ilgametis skautininkų-kių iždininkas v.s. Vyt. Sendžikas nuo Naujų metų pasitraukia iš pareigų. Už kruopštų darbą jam sueigoje padėkota. Iždininkės pareigas sutiko perimti v.s. Prima Saplienė. **F.M.**

SPORTAS

"Aušros" žinios

– Toronto Prisikėlimo parapijos "Aušros" sporto klubas pirmajame 2004 m. veiklos sezono posėdyje išrinko naują valdybą ir pasiskirstė pareigomis. Pirmininkas – Rimas Miečius, vicepirmininkas ir sporto direktorius – Edis Punkris, iždininkas – Larry Hurst, narys lėšų telkimui – Raimundas Paškauskas, sekretorė – Aušra Pleinytė, spaudos ryšininkai – Alvydas Saplys ir Arūnas Čygas, sporto įrankių globėja – Karol Levišauskienė, socialinių reikalų vedėja – Rūta Jaglowiz, moterų/mergaičių komandos direktorė – Melinda Stončienė, nariai – Daina Baronaitienė, Milda Marcytė, Vida Šiaučiulienė, Arūnas Morkūnas, Algis Nausėdas, jn.

– ŠALFASS Jaunių krepšinio varžybos Čikagoje lapkričio 1-2 d.d. vyko labai sėkmingai. Berniukų B komanda laimėjo aukso medalį; E laimėjo aukso medalį; mergaičių B ir D laimėjo sidabro medalius; mergaičių C ir berniukų C laimėjo bronzos medalius.

– Krepšinio treniruotės prasidėjo pirmadienį lapkričio 10. Dar registruotis galima. Visi lietuvių kilmės vaikai nuo 4-19 metų amžiaus yra kviečiami įsijungti. Kur ir kada – paskelbta wwww.ausra.net Skambinti Vidai Šiaučiulienei tel. 416 626-5184, jei reikia daugiau informacijos. **D.D.**

Žinios iš Lietuvos

KREPŠINIS: Trečiąją vietą LKLygoje užimantis Vilniaus "Sakalų" klubas nesėkmingai pradėjo pirmąsias išvykos rungtynes JAValstybėse. Žaisdami pagal NCAA taisykles, "Sakalų" krepšininkai 63:101 pralaimėjo Teksas krikščioniškojo universiteto "Horned Frogs" komandai. Šį sezoną Eurolygoje dalyvauja Kauno "Žalgiris" ir pirmąsias lygos rungtynes namuose 80:74 laimėjo prieš stiprų Graikijos klubą "Athens Panathinaikos". Kitoje lygoje – "Fiba-Europe" taurės krepšinio varžybas pradėjo Klaipėdos "Neptūnas" ir Šiaulių "Šiauliai". Abu klubai pirmąsias rungtynes pralaimėjo.

LEDO ŠOKIAI: Ketverių olimpinių žaidynių dalyviai ir 2000 metų pasaulio ir Europos čempionatų bronzos medalių laimėtojai Margarita Drobiazgo ir Povilas Vanagas apsisprendė grįžti į didįjį sportą, kurį buvo palikę dėl neobjektyvaus teisėjavimo. Šiuo metu jie yra grįžę į Lietuvą ir lapkričio viduryje publikai parodys naują savo projektą "Liepsnojantis ledas".

RUGBY: Lietuva turi ir rugby rinktinę, kuri dalyvauja Europos čempionate ir pirmąsias rungtynes svečiuose 8:9 pralaimėjo Luxenbourg rinktinei. **V.P.**

BPL Import/Export
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
SKAMBINTI
Petras Brasas
(905) 383-1650

SPAUSTUVĖ
PRINTING NET
Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus.
Prieinamos kainos, aukšta kokybė.
TEL. (416) 252-6741
66 Mimico Ave. Toronto Ont.
Savininkas Jurgis Kuliešius

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS
PARAMA
AKTYVAI per 130 milijonų dolerių

MOKAME

1.00% už 30-89 d.	term. indėlius
1.25% už 90-179 d.	term. indėlius
1.55% už 180-364 d.	term. indėlius
1.75% už 1 m. term.	indėlius
2.00% už 2 m. term.	indėlius
2.35% už 3 m. term.	indėlius
2.75% už 4 m. term.	indėlius
3.05% už 5 m. term.	indėlius
1.50% už 1 m. GIC	mėn. palūk.
2.00% už 1 m. GIC invest.	pažym.
2.25% už 2 m. GIC invest.	pažym.
2.60% už 3 m. GIC invest.	pažym.
3.00% už 4 m. GIC invest.	pažym.
3.30% už 5 m. GIC invest.	pažym.
1.00% už RRSP ind.	(var. rate)
2.25% už RRSP 1 m. term.	ind.
2.50% už RRSP 2 m. term.	ind.
2.85% už RRSP 3 m. term.	ind.
3.25% už RRSP 4 m. term.	ind.
3.55% už RRSP 5 m. term.	ind.
1.00% už OHOSP	(variable rate)
0.45% kasd. palūkanų čekių sąsk.	
0.60% už JAV dolerių 1 metų GIC	
0.40% už JAV dol. kasd. pal. sąsk.	

IMAME

už asmenines paskolas nuo	5.50%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages) su	
– nekeičiamu nuošimčiu (fixed rate)	
1 metų	3.95%
2 metų	4.00%
3 metų	4.45%
4 metų	5.00%
5 metų	5.20%
– su keičiamu nuošimčiu	4.50%

DUODAME
• *asmenines paskolas*
• *mortgičius iki 95% įkainoto turto*
• *riboto kredito paskolas (Line of Credit)*
• *komercinius mortgičius*

Nuošimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje

NEMOKAMI PATARNAVIMAI
SĄSKAITŲ IŠLAIKYMAS • KREDITO IR DEBITO KORTELĖS ČEKIAI • PINIGINĖS PERLAIDOS (MONEY ORDERS) KELIONĖS ČEKIAI (TRAVELER'S CHEQUES)

PASLAUGOS TEIKIAMOS INTERNETU!
GALITE PATIKRINTI SAVO BALANSĄ AR APMOKĖTI SĄSKAITAS
Elektroninis paštas: info@parama.ca

KITOS PASLAUGOS
KELIONIŲ APDRAUDA NARIAMS IR SVEČIAMS IŠ KITŲ KRAŠTŲ PERSIUNTIMAS PINIGŲ (WIRE TRANSFERS) Į LIETUVĄ IR KITUR

IEŠKOTE DOVANOS?
PARDUODAME LIETUVOS BANKO PROGINES MONETAS

KASOS VALANDOS:
Pirmad., antrad. ir trečiad. nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.; ketvirtad. ir penktad. nuo 9 v.r. – 8 v.v.
LN skyriuje – penktad. nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.; šeštad. nuo 9 v.r. - 1 v.p.p.
Royal York skyriuje – šeštad. nuo 9 v.r. – 1 v.p.p.

SKYRIAI:
1573 Bloor St.W., Toronto ON M6P 1A6 Telefonas: 416 532-1149
2975 Bloor St.W., Etobicoke ON M8X 1C8 Telefonas: 416 207-9239

MasterCard Interac Cirrus

APLANKYKITE MŪSŲ TINKLALAPĮ: www.parama.ca

KĘSTAS
Sukursiu gražų paminklą pagal jūsų pageidavimus
Dailininkas ***Kęstutis Keparutis***
Tel. FAX 905 312-9924
195 Beach Rd., Hamilton, Ontario L8L 4A8

***TŽ* BENDRADARBIŲ IR SKELBĖJŲ DĖMESIUI !**
Siunčiantys pranešimus ir žinias faksu yra prašomi įsidėmėti, kad, *TŽ* fakso numeris yra 905 290-9802.

ROYAL LEPAGE

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti
Lina Kuliavienė
2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2
Tel. 416 762-8255 FAX 416 762-8853

Algis MEDELIS
QUEEN SYRENA TRAVEL
133 Roncesvalles Ave. Toronto, Ont. M6R 2L2 Tel. 416-531-4800

KELIONĖS Į VISUS KRAŠTUS VISOMIS ORO LINIJOMIS
Į LIETUVĄ – visuomet geriausiomis kainomis!

VISUOMET turiu įvairių pramoginių išvykų - apžiūrėti Toronto miestą, Niagarą, Ontario šiaurę, Otavą, Kvebeką ir t.t. - teiraukitės!
VISUOMET ruošiamos maldininkų kelionės - Roma, Liurdas, Fatima

Toronto įstaigoje esu antradieniais tarp 11 ir 17 val. Atvažiuoti Jums nėra būtina, skambinkite ALGIUI MEDELIUI asmeniškai.

Tel. Toronte 416 531-4800 Bilietus prašau atsiimti, į tolimesnes vietoves siunčiu X-PRESS paštu

MEDELIS CONSULTING 45 Forest Heights Str., WHITBY, Ont. L1R 1T7
ALGIS ir STEFA MEDELIAI **Tel. 1-905-666-9086**

Visos paslaugos atsikviečiant gimines iš Lietuvos, arba Jums skrendant į Lietuvą.
JAV DOLERIUS LIETUVOJE PRISTATOM Į RANKAS PER 7 DARBO DIENAS. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus antradienius.
Dėl šmulkesnės informacijos kalbėkite su ALGIU MEDELIU

Drebinančios žinios iš Lietuvos

HENRIKAS KUDREIKIS

Vienas mūsų tautietis dažnai atsistoja prie kelio Tėvynėn, tačiau kelias atgal atrodo vis labiau duobėtas.

Lietuvos spauda šiandie pila ilgus straipsnius apie Izraelio parlamento (kneseto) pirmininko Reulen Rivlin vizitą Vilniuje (jo žodžiais Wilno). Šis aukštas Izraelio pareigūnas pradėjo mesti lietuviams kaltinimus, kurių nebuvo drįsęs drėbti nei garsusis Efraim Zuroff. Jo žodžiais, lietuvių tauta, ne vokiečiai, organizuotai dalyvavo žydų naikinime, baisiausiame nusikaltime istorijoje. Vokiečių okupacija – ne pasiteisinimas. Lietuvos žmonės turį už daug ką atsakyti. Ką darė Lietuvos atstovai? Nuolankiai linkčiojo galvas ir kalbos pabaigoje pradėjo ploti.

Trumpai bandė atsikirsti seimo pirmininkas Artūras Paulauskas, bet labai nedrąsiai. Lietuvių atsakas turėjo būti stiprus, pagrįstas faktais. Revlinui reikėjo priminti jo tautiečius: Todesus, Dušanskius, Rožauskus ir eiles KGB generolų bei kitus mūsų tautos engėjus, kurie tūkstančius tautiečių trėmė mirčiai ir kančioms į Sibirą, žudė Lietuvos patriotus-partizanus ir jų gimines, kankino lietuvių partizanų vadus. Be to, kiek moterų ir vaikų palestiniečių net ir dabartiniai Izraelio vadai pasiuntė į kitą pasaulį, atimdami jų namus, kurių tėvai juose gyveno tūkstantį metų. Tik praeitą mėnesį visa eskadrilė Izraelio jaunų lakūnų atsisakė skristi ir žudyti palestiniečių vaikus ir moteris. Bet ta žinia dingo net ir Amerikos spaudoje...

Svečias Revlin netarė nė žodžio, kad lietuviai, jausdami krikščionišką pareigą, nepaisydami mirtino pavojaus šoko gelbėti žydų, slaptai nešė jiems maistą. Žinomų per 3000 ir nežinomų apie tiek. Vien Tėvai saleziečiai išgelbėjo šimtus žydų vaikų. Kneseto pirmininkas nesiteikė ateiti (buvo kviestas) į žydų gelbėjimo žymenų Lietuvos žmonėms įteikimo iškilmes. Atsisakė lankyti genocido muziejų.

Svečias Revlin gyrė Algirdą Brazauską, kuris siūlė įvesti įstatymą dėl turto grąžinimo, duoti dvigubą pilietybę. Tuo atveju turtus grąžinti pareikalaus lenkai, vokiečiai, rusai ir kt. Revlin gyrė ir lietuvius, vadinamus istorikus, kurie nusikopijavę iš KGB kaltinimus lietuviams, juodina juos, ypač karius, kurių dviem batalionam vokiečių priverstiems teko dalyvauti žydų palydose.

Kad tokiose žydų palydose į koncentracijos stovyklas, irgi vokiečių priversti, dalyvavo Prancūzijos, Olandijos, Belgijos, Lenkijos ir kitų Europos kraštų policija ir kariai, niekas jų iki šios dienos nekaltina. Nepuola nei latvių, nei estų, nei vokiečių, iš kurių šie visi žydų persekiojimai prasidėjo. Kad rusai ir vokiečiai konfiskavo Lietuvos žydų turtą, nei žodžio.

Lietuvon pasirengusį grįžti tautietį, na, ir visus mus drebina vis labiau pasireiškianti bolševikinės okupacijos nostalgija. Okupanto persekiojimus patyrusią gausią tautos dalį bei pilietinės savigarbos nepraradusius tautiečius supurtė prezidento R. Pakso palydos dovanos Gruzijos prezidentui E. Ševarnadzei. Jų tarpe buvo daugybę sovietinių medalių pelniusio talentingo režisieriaus V. Žalakevičiaus 1965 metais sukurtas filmas *Niekas nenorėjo mirti.* Nežinia, ar pats prezidentas pasirinko šį filmą, ar jį parinko jo palydovai.

Niekas nenorėjo mirti buvo viena iš daugelio gėdinga niekšybė, pridengta skraiste, nuausta neabejotinai talentingo menininko ranka, rašo E. Simonaitis (*XXI amžius* nr. 73, 2003). Žinomi šio filmo artistai – D. Banionis ir R. Adomaitis Prezidento viešnagės metu lankėsi Tbilise.

Filmo herojai, stribai – broliai Lokiai, kurie naikina Lietuvos partizanus, filme vadinamus buržuaziniais nacionalistais, teroristais ir banditais.

Paskaičius šias žinias, į Tėvynę bandžiusiam grįžti mūsų tautiečiui gali kilti naujų abejonių.

Knygų rišykla
"SAMOGITIA"
meniškai įriša
knygas bei žurnalus
A. PLENYS
3333 Grassfire Cres., Mississauga,
Ont. L4Y 3J8. Tel. (905) 625-2412

Prisikėlimo parapijos 50-mečio pokylyje, spalio 25 d. nuotaikingas dainas dainavo senoviškai apsirengę "Volungės" choristai
Nuotr. R. ir D. Puterių

Lietuvos vardas Argentinoje

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Ketvirtoji gatvė

Pralaužus ledus viename mieste mūsų pastangos nukrypo į kitą kaimyninį miestą – Quilmes. Nors jau buvome įgudę, bet vis tiek teko nemažai pasidarbuoti ir pabėginėti, nes kitoje savivaldybėje atsiranda jų valdininkų skirtingi reikalavimai. Dirbome keletas, bet savo darbštumu teko labiau išsiskirti A. A. Mičiūdui, tuo laiku einančiam ALOS tarybos pirmininko pareigas.

1970 m. rugsėjo 6 d., irgi minint Tautos dieną, lietuviai gausiai susirinko devintą valandą ryto svarbiame Quilmės miesto rajone Bernal, šalia geležinkelio bėgių, kampe, kur prasideda gatvė *Lituania.* Atgiedojus A. L. Šventos Cecilijos mišriam chorui Argentinos ir Lietuvos himnus, Z. Juknevičius priminė publikai Tautos dienos reikšmę. Gatvės krikšto kūmai buvo E. Čekanauskienė ir Katalina Čekanauskienė, J. Čekanauskas ir Kostas Račkauskas. Prie bronzinės lentos ėjo sargybą tautiškais drabužiais apsirengęs jaunimas su Argentinos ir Lietuvos vėliavom. Kun. Vytautas Palubinskas (tada MIC) pašventino ne tik bronzinę lentą, bet ir gatvę.

Pasibaigus šiam aktui, kuriame prie lietuvių buvo prisidėjęs gausus skaičius vietinių gyventojų, mūsų tautiečiai kartu su kviestiniais svečiais argentiniečiais nuvyko į Quilmės miesto katedrą. Ten šv. Mišias, atsidėkojant už suteiktas mums malones, koncelebruojant kun. J. Petraičiui, MIC, atnašavo tas pats kun. V. Palubinskas, pasakydamas ispanų kalba labai jausmingą ir patriotišką pamokslą.

Penktoji gatvė

Laimingai išgavę porą gatvių su Lietuvos vardu "didžiajame Buenos Airese", pasijutome labiau paskatinti turėti dar vis daugiau toje tirštai apgyventoj aplinkoj. Kaip tik gretimajame mieste Lomas de Zamora yra gan tirštai lietuvių apgyventas rajonas kur tuo laiku veikė net vietinių gerbiamas lietuvių mišrus choras "Aušra", kuriam vadovavo muzikas, vaidintojas ir veikėjas Ignas Valantinavičius. Ir šiaip dar buvo daugiau tautiečių išsimėčiusių po tą labai svarbų beveik 400,000 gyventojų miestą.

Beveik tiems patiems asmenims teko kreiptis į atitinkamas miesto valdybos įstaigas. Daug pasitarnavo Kazimieras Kliauga, ALOS tarybos narys, turintis įtakingų pažinčių miesto tarybos valdininkų sluoksniuose. Miesto valdyba paskyrė gatvę labiau lietuvių apgyventame kvartale Villa Sastre.

1971 m. rugsėjo 8 d. gausus būrys lietuvių, kartu su grupe tautiškai nusiteikusiu jaunimu, apsirėdžiusiu tautiškais drabužiais, Argentinos ir Lietuvos vėliavomis, susirinko to rajono bažnytėlėje, kurioje didelis lietuvių draugas monsinjoras Augustinas Casanova, koncelebruojant Aušros Vartų parapijos klebonui ir vyresniajam kun. Augustinui Steigvilai, atnašavo Mišias Lietuvos laisvės atgavimo intencija. Giedojo Temperley rajono "Aušros" mišrus choras, diriguojant muzikui Ig. Valantinavičiui.

Pasistiprinę dvasiškai maldos namuose daugumas lietuvių, kartu su žymiais vietiniais svečiais, kurių tarpe vyravo Lomas de Zamora miesto burmistro pavaduotojas, susiformavę į gan gausią rikiuotę. Jos priešakyje žengė jaunimas, nešdamas vėliavas, nužygiavo apie šešetą kvartalų iki gatvių sankryžos, kur prasideda naujoji gatvė *Lituania.* Sulipus estradon burmistro padėjėjui, rengėjams ir gatvės krikšto kūmams Irenai Gaidimauskienei, Juzei Brazaitienei, Kazimierui Metrikiui, Kazimierui Kliaugai, ir chorui "Aušra" sugiedojus Argentinos ir Lietuvos himnus, monsinjoras Casanova atliko gatvės krikšto ir bronzinės lentos palaiminimo apeigas. Kalbėjo burmistro padėjėjas, iškeldamas lietuvių nuopelnus jo atstovaujamam miestui ir Argentinos visuomenei. ALOST pirmininkas pasakė atitinkamą kalbą. Rengėjų komiteto pirmininkas trumpais, bet tikslingais bruožais kalbėjo susirinkusiai vietinių publikai, kas yra Lietuva, kokia jos didinga praeitis ir istorija, turinti neįkainojamos vertės vieną iš seniausių kalbų pasaulyje.

Iškilmė baigėsi vaišėmis, kurių programa buvo paįvairinta "Aušros" choro dainomis. Pasakytos padėkos kalbos ir apdovanoti prisiminimo pergamentais mons. Casanova, burmistro pavaduotojas ir gatvės krikšto kūmai.

Šeštoji gatvė

Neatslūgus penktosios Lituania gatvės inauguracijoje apturėtusios puikios nuotaikos, imtasi tučtujau rūpintis apie dar vienos gatvės įkūrimą, šį kartą nemažiau reikšmingame mieste savo gyventojų skaičiumi ir ekonominiu svoriu kaip ir jo kaimynai, bet lietuviams nemažiau svaresniam kaip Avellaneda, nes jame Susivienijimas Lietuvių Argentinoje yra pasistatęs savo būstinės rūmus, pavadintus Lietuvos Himno kūrėjo dr. Vinco Kudirkos vardu, kuriuose veikia parengimams ir susirinkimams erdvus salionas su scena, biblioteka, raštine, baru ir valgykla, sporto aikštė ir platus baseinas vasaros sezonui. Tai organizacija įsisteigusi 1914 metų pradžioje. Be to, daugelis tautiečių pasižymi versdamiesi gan žymiose nuosavose industrijose ir prekybos įmonėse ir darbuojasi nemažas skaičius gerai užsirekomendavusių akademikų profesionalų: gydytojų, advokatų, buhalterių... Šio miesto vardas Lanus, o jo centras vos 10 kilometrų atstu nuo Buenos Aires miesto centro. Taip pat priskaitomas Gran Buenos Aires sudėtyje.

Gatvės vardo išgavimui Lanus mieste labai padėjo SLA valdybos narių pagalba. Kadangi Lanus miesto savivaldybėje veikia miesto istorijos komisija, buvo mums malonu supažindinti jos narius ne tik su Lietuvos istorija, bet ir su jos laisvės kova. Nepamiršome priminti, kad Argentinos laisvės kovose ypatingai pasižymėjo gen. Daukantas ir gen. Chodosevičius. Tai komisijai priklausė mons. Augustinas Casanova, jau iš seniau pažinęs lietuvius ir tapęs jų bičiuliu. Jo dėka komisija teigiamai atsiliepė į mūsų prašymą pakeisti į *Lituania* netolimai nuo Susivienijimo lietuvių Argentinoje rūmų esančią *Libertad* (Laisvė) gatvę.

Savivaldybė buvo parūpinusi tinkamą estradą naujosios gatvės pradžioje. Prie namo sienos buvo įmūryta meniška bronzinė lenta su Argentinos ir Lietuvos tautiniais herbais ir atitinkamu įrašu. Ten, po kun. Augustino Steigvilos, MIC, atlaikytų šv. Mišių Aušros Vartų šventovėje, susirinko miesto burmistras Miguel Montserrat su žmona ir kitais pareigūnais, ALOST ir SLA pirmininkai, šventinimo kūmai – Irena Stankevičienė, Valerija Deveikienė, Aldona Dambravienė, Leopoldas Stankevičius, Teofilius Aliūkas, Juozas Šiušis.

Miesto dūdų orkestrui atlikus Argentinos ir Lietuvos himnus, perskaičius *Lituania* gatvės įsteigimo dekretą, šventinimo apeigas atliko mons. Casanova. Minia, išklausė ALOST pirmininko ir miesto burmistro kalbas.

Vaišės įvyko Susivienijimo lietuvių Argentinoje rūmų salėje, pirmininkaujant jaunuoliui Raul Stalioraičiui, kurio senelis Pranas XIX šimtmečio pradžioje buvo šios draugijos kūrimosi *spiritus movens*. Prie stalų susėdo per 300 tautiečių, o prie garbės stalo Lanus burmistras suponia, mons. Casanova, ALOST ir SLA pirmininkai ir aukštieji svečiai valdininkai. Susivienijimo mažųjų ir jaunimo ansambliai atliko keletą tautinių šokių ir padainavo liaudies dainų.

Praslinkus trumpam laikui, iš miesto savivaldybės pranešė mums apie daug protesto pareiškimų už *Laisvės* (Libertad) pavadinimo pakeitimą.

Mums pasiūlė kitą gatvę – *Quirno Costa* (Kirno Kosta). Kadangi pasiūlyta gatvė buvo nė kiek ne menkesnė, sutikome su tuo pasiūlymu.

Septintoji gatvė

Įsteigta dar ir šiais laikais labai retai apgyventos Patagonijos Chubut provincijoje esančiame miestelyje Colonia Sarmiento.

Būtų galima sakyti, kad to miestelio įsteigėja buvo Šlapelių šeima. Šlapelis Izidorius atplaukė Argentinon 1896 metais balandžio 7 d., gelbėdamasis nuo caro žandarų persekiojimų už dalyvavimą sukilime prieš caristinį imperializmą. Kartu atvyko ištekėjusi duktė su vyru ir sūnumi, sūnus Justinas su pirmosios mirusios žmonos dviem vaikais, ir trejetu antrosios, kartu su juo atvažiavusios. Su laiku gimė dar šeštas Argentinoje.

Nors Patagonijos pirmųjų lietuvių kolonizatorių Šlapelių, Jankauskų, Kazlauskų, Klebonų, Baltušninkų ir kitų atžalynas sukūrė daugiau mišrias šeimas su vietinių ir kitų tautybių asmenimis, nevisai nutauto, perdavė savo vaikams giliai širdyje rusenantį lietuviškumą. Ruseno juose pasididžiavimas, kad ir jie paeina iš garbingosios tautos, apie kurią seneliai tiek daug buvo pripasakoję. Jie pasiryžo ir išgavo leidimą, kad viena svarbi gatvė jų gyvenamame miestelyje būtų pavadinta vardu *Lituania.* Tai sugebėjo padaryti 1975 metais.

(Pabaiga)

• **Ne nuo kitų peikimo, niekinimo žeminimo *reikia* pradėti Kristuje atnaujinimo darbą, bet nuo įėjimo į patį save, gilesnio įsižiūrėjimo į savo gyvenimą ir pasielgimą, nuo savęs išsižadėjimo...**

ARKIV. JURGIS MATULAITIS

TORONTO

Kauno arkivyskupijos Vaikų dienos centrams aukojo $1,000 N.N.

Šv. Jono lietuvių kapinėms aukojo: $1,000 – J. Kuzmienė; $500 – G. D. Sakai; $100 – E. Pūkienė, K. A. Ratavičiai, J. I. Nacevičiai, B. Skvereckienė, J. J. Zenkevičiai, F. Juzėnas, A. Jasinevičius, S. Janavičius, F. Venskevičienė, R. Ročys, J. Rovas, R. Vaišvilaitė, B. Stalioraitienė, A. Armonas (a.a. Ados ir Juozo Buivydų atminimui); $80 – P. Tutlys; $60 – L. Abromonis, Z. Augaitienė; $50 – O. Dementavičienė, B. Žiobienė, M. Povilaitienė, Z. Stančikienė, V. Pošk aitis, L. Morkūnienė, A. Zalagėnas, V. G. Čižikai, S. E. Kuzmickai, V. G. Gapučiai, J. Butkienė, V. Jasinevičienė, D. Barkauskienė, T. Liorencienė, E. Simonavičienė, J. Jocas, L. Einikienė, O. Skėrienė, L. Basys, B. Pittman, R. J. Dūdos, V. V. Paškai, R. D. Puteriai, A. Aleliūnienė, S. M. Jokubaičiai, S. Gampp, R. Berentienė, B. Kasperavičienė, dr. G. Balukas (a.a. Elenos Vabalienės atminimui), Z. Vaičeliūnienė, V. Timošenko, M. Lapienienė, Z. Griškonytė, R. Smolskis; $40 – A. Dobienė, D. Batūrienė, L. I. Adomavičiai, P. Balasevičius; $25 – S. Styrienė, B. Urbonavičius, S. Stankienė, G. Šutas, D. Styraitė-Moulton; $20 – Z. Čečkauskas, K. Vėgys, p. Birgiolas, E. Vaičeliūnaitė, A. Usvaltas, S. Valickis, T. P. Pargauskai, D. J. Norkai, V. F. Mašalai, A. Skučienė, A. D. Bajorinai, V. A. Grybai, J. Dimskis; $10 – P. Daržinskas, J. Repečka, R. Bekerienė, B. Petrušaitis, I. Kaliukevičienė; $3 – D. Klibingaitis.

JUOZAS (JOSEPH) NORKUS
Re/max West įstaigoje
ilgiausiai dirbantis agentas
♦ 25 metai namų remonto patyrimas ♦ Daugiau kaip 12 metų pardavimo-pirkimo patyrimas ♦ Namų nuomojimų ir nuomininkų reikalų specialistas.
RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A9
Skambinti bet kuriuo metu įstaigos tel.
416 769-1616, namų - 416 769-3577
Nemokamas namų įvertinimas

Bloor West Village
DENTAL CARE
Dr. J. Birgiolas
Dr. S. Dubickas
2373 Bloor St. West
Tel. (416) 763-5677

DANTŲ GYDYTOJA
Dr. Gintarė Sungailienė
115 Lakeshore Rd.E.
Mississauga, Ont. L5G 1E5
(I vakarus nuo Hurontario)
Tel. 905 271-7171

ORTODONTAS
(Orthodontist)
DR. R. KARKA, D.D.S. M.s. Dip. Orth.
2326 Bloor Street West, Suite 200
(Prie Jane gatvės)
416 769-2526

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.
PACE LAW FIRM
5110 Dundas ST.W.
(tarp Islington ir Kipling gatvių)
Etobicoke, Ont. M9A 1C2
Tel. 416 236-3060
Fax 416 236-1809

Matininkas
TOMAS A. SENKUS, B.Sc., O.L.S., O.L.I.P.
ONTARIO LAND SURVEYOR
40 Burrows Avenue, Toronto, Ontario M9B 4W7
TEL: (416) 237-1893
FAX: (416) 237-0426
E-mail: tom.senkus@sympatico.ca

Innovation & learning for Canadians
L'innovation et l'apprentissage au Canada

NEW
CANADA STUDENT LOANS PROGRAM FOR PROTECTED PERSONS
If you are designated as a Protected Person (which includes Convention Refugees), you can now apply for student financial assistance through the Canada Student Loans Program.
For more information, contact the financial aid office at your post-secondary institution or visit the "What's New" section on www.canlearn.ca

NOUVEAU
PROGRAMME CANADIEN DE PRÊTS AUX ÉTUDIANTS POUR PERSONNES PROTÉGÉES
Si vous êtes désigné comme une personne protégée (notamment une personne réfugiée), vous pouvez maintenant faire une demande d'aide financière dans le cadre du Programme canadien de prêts aux étudiants.
Pour en savoir plus, communiquez avec le bureau d'aide financière de votre établissement d'enseignement postsecondaire ou visitez la section « Quoi de neuf » à www.cibletudes.ca

Government of Canada / Gouvernement du Canada

TORONTO ONT

Anapilio žinios

– Ateinantį sekmadienį bus renkama Toronto arkivyskupijos įsakyta antroji rinkliava Kunigų pensijų fondui (Shepherds' Trust).

– Lapkričio 10, pirmadienį, palaidotas a.a. Stasys Markauskas, 90 m. amžiaus.

– Gauta žinia, kad Lietuvoje mirė a.a. Dalia Borisevičienė, motina mūsų parapijiečio Vytauto Borisevičiaus.

– Pirmosios Komunijos pasiruošimo pamokoms užregistruotų vaikų tėvelių susirinkimas įvyko lapkričio 9, sekmadienį. Nutarta, kad Pirmosios Komunijos iškilmės bus 2004 m. balandžio 18, sekmadienį.

– Kard. Audrys Bačkis, lankydamasis Prisikėlimo parapijoje, apsilankys ir pas mus Anapilyje. Lapkričio 30, sekmadienį 11 v.r. Lietuvos kardinolas atnašaus Mišias Lietuvos kankinių šventovėje ir paskui salėje susitiks su apylinkės lietuviais. Tuo metu bus Pabendravimo su kardinolu vaišės salėje. Vaišėms bilietai jau platinami sekmadieniais parapijos salėje, o šiokiadieniais galima užsisakyti pas Reginą Celejewską tel. 416 231-8832. Kainos: suaugusiems – po $10; vaikams – po $2.50.

– Jaunų šeimų sekcija rengia vaikų Kalėdų eglutę gruodžio 21, sekmadienį, po 11 v.r. Mišių Anapilio salėje. Bilietai bus platinami parapijos salėje lapkričio 16 ir 23 sekmadieniais. Telefonu bilietus galima užsisakyti iki lapkričio 27 d. pas Zitą Kružikienę tel. 905 608-1153.

– Anapilio knygyne jau galima įsigyti dr. Č. Jonio meniškai paruoštą mūsų parapijos Deimantinės sukakties iškilmių vaizdajuostę.

– Mišios lapkričio 16, sekmadienį: 9.30 v.r. už a.a. Bernardą Petkevičių; 11 v.r. už parapiją; Vasagos Gerojo Ganytojo šventovėje lapkričio 16, sekmadienį, 2 v.p.p. už Vaškevičių šeimos mirusius; Delhi Šv. Kazimiero šventovėje lapkričio 15, šeštadienį, 3 v.p.p už mirusius Delhi parapijos žuvautojus ir medžiotojus.

Išganytojo parapijos žinios

– Sekmadienį pamaldos 11.15 v. ryto ir tikybos pamokos vaikučiams.

– Mirusųjų minėjimo pamaldos įvyks lapkričio 23 d. Visi parapijiečiai, mirę 2003 metais, bus prisiminti maldose. Visi, kurie nori prisiminti savo anksčiau mirusius mylimuosius, malonėkite paskambinti parapijos klebonui iki lapkričio 22 dienos, 905 270-3723.

– Praeitą sekmadienį pamaldose buvo prisimintas a.a. Petras Preikšaitis, gimęs 1924 m. balandžio 22 d. Lietuvoje ir miręs lapkričio 19 d. Tauragėje. Velionis paliko liūdinčius žmoną Martą, dukras Liną, Militą ir Birutę bei sūnų Joną.

Lietuvių Namų žinios

– Lapkričio 9 d. Lietuvių Namų svetainėje pietavo 195 svečiai. Svečių knygoje pasirašė prof. A. Bartusevičienė iš Vilniaus, K. Dubauskas iš Kalgario, Alta.

– LN Kultūros komisija lapkričio 16, sekmadienį, 12 val. seklyčioje kviečia Lietuvių namų kultūrine veikla besidominčius asmenis pasitarimui. Bus peržvelgta praeities veikla ir svartomos ateities galimybės. Po pasitarimo – vaišės. **V.K.**

– Lietuvių Namų valdybos posėdis – lapkričio 20, ketvirtadienį, 7 v.v. Lietuvių Namų seklyčioje.

– Kviečiame visus pietauti Lietuvių Namuose, kur jauki aplinka, geras aptarnavimas, veikia baras.

Slaugos namų žinios

– Slaugos namams aukojo: P. Gumbinas - $5,000; Slaugos namų koplyčios įrengimui $1,000 aukojo Vladas ir Petra Jankaičiai; a.a. S. Matulevičienės atminimui S. Slavickas aukojo $50; a.a. V. Aleknavičienės atminimui $50 – K. A. Pajaujai, $25 – I.K. Paznėkai; $20 – V. Poškaitis, T.L. Bražukai, D.J. Didžbaliai, R. J. Aleknavičiai; $30 – J. Dabrowski.

- Besidomintys Slaugos namais informaciją gali gauti internete www.labdara.ca

- Slaugos namų komitetas dėkoja visiems aukotojams už nuoširdų dosnumą ir paramą. Slaugos namams aukos priimamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siųsti tiesiog adresu: Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St.W., Toronto ON, M6P 1A6.

Išeivijos lietuvių klierikų studijų fondui $1,000 aukojo N.N.

A.a. Juozo Stalioraičio mirties atminimui pagerbti, žmona Bernadeta Stalioraitienė *Tėviškės žiburiams* aukojo $100.

A.a. Lidijos Gudjurgytės mirties atminimui E. Vaitkūnienė *Tėviškės žiburiams* aukojo $100.

Prisikėlimo parapijos žinios

- Praeitą sekmadienį per 10.30 v.r. Mišias giedojo "retkartinis" parapijos choras. Šį sekmadienį giedos parapijos choras.

- Pirmai Komunijai pasiruošimo pamokos prasideda šį sekmadienį po 10.30 v.r. Mišių. Tėvus prašom atvežti vaikučius Mišiom ir po Mišių pristatyti juos mokytojams.

- Šį ketvirtadienį 10 v.r. "Vilnius Manor" patalpose renkasi Pasauliečiai pranciškonai Mišiom ir susirinkimui.

- Pakrikštyti: Gytis Gabrielius, Rūtos (Jurkutės) ir Algio Nausėdų sūnus ir Emilija Viktorija Julijos (Adamonytės) ir Rimo Danaičių dukrelė.

- Sriubos vakaronė, renginys parapijos remiamoms Kauno "Caritas" ir Vilniaus "Betanija" sriubos valgykloms paremti, įvyks lapkričio 23 d., 4 v.p.p. Į Sriubos vakaronę atvyks Lietuvos kardinolas A. Bačkis ir vysk. P. Baltakis. Bilietai platinami sekmadieniais salėje, o kitu laiku pas V. Tasecką tel. 905 824-4461 ar A. Nausėdą tel. 416 231-1243.

- Parapijos tarybos labdaros sekcijos darbuotojams, rėmėjams ir bet kokiu būdu prisidėjusiems prie labdaros darbų padėkos Mišias parapijos šventovėj aukos kardinolas A. Bačkis lapkričio 26 d., 7 v.v. Po Mišių visi bus pavaišinti užkandėliais ir kava parapijos salėj.

- Parapijos 50-mečio proga yra leidžiamas naujas parapijos giesmynas, kurį sudarys apie 150 giesmių. Dar reikia kelių rėmėjų spausdinimo išlaidoms padengti.

- Mišios sekmadienį, lapkričio 16: 8 v.r. už a.a. Joną ir Juozą Petrauskus; 9.15 v.r. už Ražauskų ir Meikių šeimų mirusius; 10.30 v.r. už Vėlinių novenai pavestas sielas, už gyvus ir mirusius parapijiečius, už a.a. Kostą Valančių, už dr. Vytautą Dargį ir Mamertą Duliūną; 12 v.d. už Palilionių šeimos mirusius.

Prisikėlimo parapijos 50-mečio ir Sriubos valgyklų rėmimo 10-mečio proga tos parapijos tarybos Labdaros sekcija ruošia Sriubos vakaronę sekmadienį, lapkričio 23 d., 4 v.p.p. Prisikėlimo parapijos salėje. Vakaronėje dalyvaus šia proga į Torontą atvykstantis Lietuvos kardinolas Audrys Juozas Bačkis. Bilietus ($25 asmeniui) galima įsigyti Prisikėlimo parapijos salėje sekmadienį po Mišių arba pas Algį Nausėdą tel. (416) 231-1423 ir Vytautą Tasecką tel. (905) 824-4461. Valgyklų paramos aukų čekius rašyti "Sriubos valgykloms" vardu ir siųsti: Sriubos valgykloms, Prisikėlimo parapija, 1 Resurrection Road, Toronto, Ontario, M9A 5G1, Canada. Aukos bus priimamos ir salėje vakaronės metu.

Vilniaus arkivyskupas kardinolas Audrys Bačkis lankysis Toronte š.m. lapkričio 22-gruodžio 1 d.d. Jis atvyksta Prisikėlimo parapijos 50-mečio proga dalyvauti kasmet rengiamoje Sriubos vakaronėje, kurioje renkamos lėšos Betanijos valgyklai Vilniuje. Su jo vizitu suderintas ir naujai paskirtam prelatui Edmundui Putrimui pareigų perdavimas, kuris vyks per 10.30 v. r. Mišias lapkričio 23 d. Kardinolas taip pat aplankys Vasagos lietuvių apylinkę, dalyvaus Knygų vienybės suvažiavime Prisikėlimo parapijoje lapkričio 25 d., pašventins "Labdaros" senelių prieglaudos naują koplyčią ir atnašaus Mišias; Mišias – "Vilnius Manor" lapkričio 28 d., Hamiltono Aušros Vartų parapijoje lapkričio 29 d., Lietuvos kankinių parapijoje Mississaugoje lapkričio 30 d. Numatyti pietūs su Toronto arkivyskupu kardinolu A. Ambrozic lapkričio 27 d., apsilankymas Maironio mokykloje bei kiti susitikimai. **Inf.**

Muziejaus-archyvo žinios

- Kapinių lankymo dieną muziejuje Lietuvos kankinių parapijos jubiliejaus parodą apžiūrėjo apie 150 lankytojų. Daugelis buvo atvažiavę iš kitų miestų. Lapkričio 1 d. muziejų-archyvą aplankė Maironio mokyklos lituanistinių kursų moksleiviai. Jiems buvo rodoma vaizdajuostė su niekur kitur nematytais 1991 m. Sausio 13-tosios vaizdais. Moksleiviai taip pat domėjosi archyve laikoma laikraščių kolekcija, kurioje yra 60 ir 80 metų senumo laikraščių, labai aktualiai mus gražinančių į praeitį. Direktorė dr. R. Mažeikaitė sutiko apsilankyti Maironio mokykloje 2004 m. vasario 28 d. ir lituanistinių kursų moksleiviams kalbėti apie Lietuvos istorijos mažiau žinomus faktus.

NAUJŲJŲ METŲ SUTIKIMAS

ANAPILYJE

su orkestru "Major Music"

gruodžio 31, trečiadienį, nuo 7 valandos vakaro

*** Šilta vakarienė su vynu 7.30 v.v. (punktualiai)**
*** Šalti užkandžiai po 12 valandos nakties**
*** Nemokamas baras * Šampanas, puikiai išpuošta salė**

Stalus rezervuoti sekmadieniais po pamaldų Anapilyje ir vakarais pas **Reginą Celejewską tel. 416 231-8832.**

Visus dalyvauti maloniai kviečia –

Anapilio parapijos tarybos administracinė sekcija

2004

TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ **administracija prieškalėdiniu laikotarpiu bus atidaryta nuo lapkričio 23 iki gruodžio 7 d. sekmadieniais, po 9.30 v.r. pamaldų iki maždaug 1 v.p.p. Bus galima suvarkyti prenumeratas, sumokėti skolas, įteikti kalėdinius sveikinimus, užsakyti *TŽ* kaip dovaną savo bičiuliams.**

Kalėdiniai sveikinimai

Jau planuojamas kalėdinis *TŽ* numeris, kuris išeis gruodžio 16 d. **Visa medžiaga, skirta šiam numeriui, laukiama vėliausiai iki gruodžio 1 d.** Kalėdinius sveikinimus kviečiame siųsti dar prieš šią datą, kad spaustuvė galėtų juos laiku paruošti. Yra dvejopi sveikinimai – bendras ir atskiri, asmeniniai. Į bendrąjį sveikinimą įrašomi visi tie, kurie pareiškia tokį norą ir atsiunčia auką *TŽ*. Asmeniniai bei atskirieji sveikinimai yra rėminiai. Jų kaina pagal užimamą plotą. Jais daugiausia naudojasi parapijos, organizacijos, institucijos ir pavieniai asmenys. Sveikinimas per laikraštį šiuo metu yra geriausias būdas pasiekti savo artimuosius ne tik išeivijoje, bet ir Lietuvoje. Tuo būdu išvengiama atvirukų siuntinėjimo, kuris pareikalauja daug laiko ir išlaidų.

Romantinės muzikos koncertas įvyks lapkričio 16, sekmadienį, 2.30 v.p.p. Humbercrest United Church (16 Baby Point Rd.). Jo programoje – Bethoveno sonatos fortepijonui ir smuikui, kurias atliks Ilona Beresnevičienė bei Teri Holovach; R. Štrauso dainas dainuos sol. N. Martinez. Visi kviečiami dalyvauti.

Kanados lietuvių katalikų kultūros draugijos "Žiburiai" – savaitraščio *Tėviškės žiburiai* leidėjos - metinis narių susirinkimas įvyko *TŽ* patalpose lapkričio 6 d. Padaryti valdybos pirmininkės, iždininko, redakcijos ir revizijos komisijos pranešimai. Tylos minute buvo pagerbtas a.a. dr. Silvestro Čepo, ilgamečio draugijos pirmininko, atminimas. Posėdžiui pirmininkavo Ramūnė Sakalaitė-Jonaitienė, kuri pranešė, kad dėl nukritusio prenumeratorių ir skelbimų skaičiaus, sumažėjusių aukų bei palikimų, pašto ir kitų išlaidų augimo, šiemet *TŽ* patyrė nuostolį. Smulkią apyskaitą pristatė iždininkas dr. Česlovas Jonys, išvardino visas priemones, kurių imtasi stengiantis sumažinti deficitą, tarp jų – neišvengiamas prenumeratų mokesčio ir skelbimų kainų pakėlimas nuo Naujųjų metų. Redakcijos vardu žodį tarė Česlovas Senkevičius, apibūdinęs redakcijos darbo sunkumus, ypač redaguojant netinkamai paruoštus rankraščius, pristatomus be lietuviškų ženklų, suspaustomis eilutėmis, arba labai ilgus tekstus, kurie per dideli laikraščio apimčiai. Revizijos komisijos pranešimą padarė Marius Rusinas (kiti komisijos nariai - Vyt. Sendžikas ir Vyt. Bireta). Atlikus reviziją komisija rado, kad knygos vedamos tvarkingai.

Iš komisijos pasitraukė Vyt. Bireta, išrinktas jo vieton Romas Otto. Valdybon perrinktos R. Jonaitienė ir Aldona Šimonėlienė, išrinkta adv. Joana Kuraitė-Lasienė. Diskusijose užsiminta apie galimybę spausdinti puslapį anglų kalba lietuviškai neskaitantiems; paaiškinta, kad reikia pastovaus tokio puslapio redaktoriaus-bendradarbio, kurio ligšiol neatsirado. Jei kas pasisiūlytų, būtų galima apie tokį skyrių pagalvoti. Dėl prenumeratorių sumažėjimo pasiūlyta, kad tėvai savo vaikams užsakytų *TŽ*, ypač studentams, kurie mokslo metu negyvena Toronte. Tokia prenumerata galėtų būti papiginta. Metinė *TŽ* spaudos popietė įvyks 2004 m. balandžio 25, sekmadienį. Pernai surengtas koncertas su vakariene turėjo geresnį pasisekimą, negu anksčiau keletą metų rengiamos vakarienės su programa ir šokiais. Užbaigus susirinkimą, nariai dar valandėlę pabendravo prie vyno ir sūrio vaišių, pasidalindami įvairiais savaitraščio rūpesčiais. **Inf.**

SUVALKŲ KRAŠTO LIETUVIŲ IŠEIVIJOS SAMBŪRIS

maloniai kviečia visus, norinčius pasilinksminti, pašokti ir išbandyti laimę loterijoje į

RUDENS ŠOKIUS,

kurie įvyks š.m. lapkričio 15, šeštadienį, 6 v.v.,

Anapilio parapijos salėje

♦ 7 v.v. - humoristinės grupės "Bulvė" programa ♦ 7.30 v.v. - šilta vakarienė su vynu ruošiama J. Gurklienės ♦ Šokiams gros Vaclovas Povilonis.

Bilietai platinami sekmadieniais lietuviškose parapijose po Mišių, arba galima užsisakyti pas ***Nataliją Nevulytę*** *telefonu* **905-502-1706 iki lapkričio 10 d.** *Bilieto kaina $25.*

LAUKIAME VISŲ! RENGĖJAI

Stasės Burakienės įmonės "AMBER SVAJA"

PARODA

š.m. lapkričio 18-20 d.d.,

Toronte, Exhibition Place, National Trade Center, Hall C, Booth No. 705.

"Mes eksponuosime naujoviškus ir įvairius gintarinius papuošalus, kuriuos galėsite NE TIK PAMATYTI, BET IR ĮSIGYTI".

APSILANKYMAS parodoje yra NEMOKAMAS, jeigu užsiregistruosite **www://impexshow.com/international/visitors.asp** ir įvesite pakvietimo kodą "LS3". Iškilus klausimų dėl užsiregistravimo pasiteiraukite šiuo telefonu: **905 948-0470 ex. 241**

Lietuvos kariuomenės atkūrimo šventės

MINĖJIMAS

įvyks š.m. lapkričio 23, sekmadienį, 2.30 v.p.p.

Toronto Lietuvių Namuose (1573 Bloor St.W.)

Dalyvaus ir kalbės Lietuvos karinių pajėgų KARININKAI

MENINĘ PROGRAMĄ *atliks Toronto vyrų choras* ***"ARAS",***

vad. LILIJOS TURŪTAITĖS

VISUOMENĖ KVIEČIAMA DALYVAUTI

Rengia Toronto Vlado Pūtvio šaulių kuopa

Maironio mokyklos žinios

– Lapkričio 15 d., 9.15 v.r. kviečiame visus tėvelius į metinį tėvų susirinkimą.

– Maironio mokykla bus rodoma televizijoje, per "OMNI!,cable 4", šeštadienį, lapkričio 22, 11 v.r. ir kartojama antradienį, lapkričio 25, 8.30 v.r.

– Lietuvos kardinolas A. J. Bačkis žada mus aplankyti lapkričio 29 d., 10.15 v.r.

– Nuoširdžiai dėkojame visiems tėveliams, kurie paaukojo mokyklos knygynui Elenos Akmenskaitės-Ruzgienės elementorius – "Gintarėliai". Jie daugiau nebespausdinami. **Živilė**

KLB krašto tarybos suvažiavimas įvyko Anapilio parodų salėje, šeštadienį, lapkričio 8. Dalyvavo tarybos nariai ir apylinkių pirmininkai bei svečiai. Rytinėje sesijoje buvo padaryti valdybos, KLJS, KL muziejaus-archyvo, PLB seimo atstovės pranešimai. Po pietų pranešimą padarė Kanados Imigracijos departamento "Settlement Officer" Stephen Boujikian, prižiūrintis lietuvių naujakurių paslaugų teikimo programą, kuriai vadovauja Jolanta Stasiulevičienė. Jis išsamiai paaiškino kaip šis skyrius veikia ir kokios pagalbos reikia. Speciali tarybos suvažiavimo sesija buvo paskirta statuto pakeitimų nagrinėjimui. Priėmus keletą rezoliucijų, suvažiavimas užbaigtas vyno ir sūrio vaišėmis. (Platesnis aprašymas - kitame *TŽ* numeryje). **Inf.**

Mylimai žmonai a.a. Elvyrai Šelmienei iškeliavus amžinybėn, jos atminimui vyras Antanas *Tėviškės žiburiams* aukojo $100.

Valius Paulionis ir jaunieji Kelmės J. Graičiūno gimnazijos filatelistai dėkoja torontiečiui A. Laurinaičiui ir visiems Toronto lietuvių filatelistų ir numizmatikų dr-jos nariams už siunčiamus pašto ženklus ir praneša, kad lapkričio 14 d. Kelmėje rengiama paroda "Lietuvos paštui – 85", kurios metu jaunieji filatelistai bus apdovanoti iš Toronto siunčiama parama. **Inf.**

Kanados lietuvių meno parodą suorganizavo ir veža į Čikagą torontietė dail. Irma Makariūnaitė. Paroda vyks Čiurlionio galerijoje lapkričio 14-gruodžio 7 d.d. Kartu su jos darbais bus rodomi Kristinos Baliūnaitės, Eglytės Blakytės-Zubienės, Ritos Forrest-Bulovos, Andrew Butkevičiaus, Luci Dilkutės, Pauliaus Grajausko, Kris Jurėno, Rimos Mačikūnaitės, Arvydo Slabosevičiaus ir Otis Tamašausko kūriniai. Parodos atidarymo dieną, lapkričio 14, per radijo programą "Studija R" bus transliuojamas pokalbis apie parodą. Jį bus galima išgirsti per www.laikas.com.

Punia Construction Ltd.

NAMŲ REMONTO BENDROVĖ

- **ATLIEKAME: staliaus, dažymo, elektros, vandentiekio, susikabinusių plytų (interlocking), keramikos plytelių klojimo darbus**
- **ĮRENGIAME: rūsius, vonias, virtuves**
- **STATOME: verandas, tvoras**
- **DENGIAME stogus.**

GARANTUOJAME GERĄ DARBO KOKYBĘ

Skambinti

ALVYDUI GRIGUČIUI

tel. (905) 848-9628

nešiojamas (416) 560-0122

MONTREALQUE

Lietuvos kariuomenės šventės minėjimas įvyks Aušros Vartų parapijos salėje lapkričio 23 d. Dalyvaus karininkai iš Lietuvos. Programoje – humoristinio teatro grupė "Bulvė" iš Toronto. Ruošiami pietūs. Minėjimą rengia L. K. Mindaugo Neringos šaulių kuopa ir kviečia visus gausiai dalyvauti.

A.a. Irena Kibirkštytė-Vilgalienė, buvusi montrealietė, skaučių veikėja, mirė Niujorke, į kurį buvo persikėlusi gyventi. Maldos prie karsto buvo kalbamos AV šventovėje lapkričio 10 d., 7 val. vak. Laidojimo apeigos– lapkričio 11 d., 10 val. ryto.

"Geležinio Vilko/Neringos" tunto sueigos: lapkričio 28 d., 7 v.v. "Nature Adventure Centre", Lakeside Academy, 5050 Sherbrooke West, Lachine; gruodžio 5 d., 6.45 v.v. Pirmos pagalbos specialybės su dr. Alain Pavilaniu Aušros Vartų parapijos salėje; gruodžio 19 d., 6 v.v. Kūčios Aušros Vartų parapijos salėje. Kviečiame tėvelius, gimines ir neaktyvius skautus prisidėti. Daugiau informacijų teikia tuntininkas Andrius Gaputis tel. 450 458-3381 arba pavaduotojas Gilles Bulota tel. 514 733-9609. **A.G.**

Šv. Kazimiero parapijos žinios: Šv. Elzbietos draugijos narės yra kviečiamos į Šv. Elzbietos šventės pietus sekmadienį, lapkričio 16 po 11 val. Mišių. Narėms įėjimas laisvas, svečiams $10 (ne $40, kaip *TŽ* nr. 44 buvo klaidingai paskelbta). **VL**

– Montrealio lietuvių kredito unija "Litas" praneša, kad bus skiriama viena $2000 stipendija "Lito" nariui-rei – studentui-ei, besimokančiam-iai universitete. Prašymus siųsti "Lito" adresu iki 2003 m. gruodžio 31 d. Stipendijos įteikimas įvyks 2004 m. pavasarį "Lito" metiniame susirinkime. Informaciją teikia "Lito", įstaigoje darbo valandomis.

Montrealio Aušros Vartų parapijos choras prie didžiųjų vargonų Šv. Kazimiero šventovėje š.m. rugsėjo 28 d. atliko choro koordinatoriaus Antano Mickaus parinktas giesmes atsisveikinant su į Lietuvą grįžtančiu kun. Linu Dukšta

Nuotr. A. J. Mickaus

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE. H1X 1L7

TEL: (514) 722-3545 FAX: (514) 722-3546

LITAS *Montrealio lietuvių kredito unija*

1475, rue De Sève, Montréal (Québec) H4E 2A8

Tel.: 766-5827 ***FAX: 766-1349***

Vėlinės Anapilyje

Rudeninė Kapinių lankymo diena Anapilyje šiais metais sutapo su vėlinių diena, ir gal todėl pats dangus šlakstė lietučiu Šv. Jono lietuvių kapines bei jų paminklus ištisą dieną. Tačiau nors ir nepalankiam orui esant, judėjimas Anapilio sodyboje vyko įprasta tvarka, ją palaikant V. Pūtvio šaulių kuopos nariams. Ne visi kapinių lankytojai degė ant kapų žvakutes, nes be perstojo lijo, bet kapai buvo puošiami gėlėmis, vėl prisimenant ir pagerbiant amžinybėn iškeliavusius artimuosius. Anapilio parodų salėje (muziejuje) visą dieną vyko dailininkų Kęstučio Keparučio ir Pauliaus Kravecko meno paroda, patraukusi nemažus būrius lankytojų, o didžiojoje salėje kas tik norėjo, galėjo numalšinti savo alkį ir troškulį Anapilio moterų būrelio paruoštu šiltu maistu ir parapijos vyrų parūpintais gėrimais – vynu ir alučiu. Buvo ir gera proga susitikti su pažįstamais, susipažinti, pabendrauti lietuviškoj aplinkoj.

Mišias 3 v.p.p. Lietuvos kankinių šventovėje aukojo Lietuvos vyskupų konferencijos naujai paskirtas užsienio lietuvių sielovada rūpintis prel. Edmundas Putrimas. Su juo koncelebravo: kun. Augustinas Simanavičius, OFM, prel. Jonas Staškevičius, kun. Kazimieras Kaknevičius, kun. Juozas Žukauskas, OFM, kun. Eugenijus Jurgutis, OFM, kun. Vytautas Staškevičius, kun. Audrius Šarka, OFM, ir kpt. kun. Remigijus Butkevičius, kuris pasakė tai dienai skirtą pamokslą. Mišiose asistavo du diakonai: dr. Kazimieras Ambrozaitis ir brolis Petras Šarka, OFM. Mišių metu giedojo jungtinis Prisikėlimo ir Lietuvos kankinių šventovių choras.

Dėl lietingo oro maldininkų buvo truputį mažiau, tačiau matėsi tautiečių ir iš tolimesnių vietovių – Delhi, Vasagos, Hamiltono ir kt. **Dlv.**

Kovai su vėžiu ir džiova sergantiems vaikams bei tremtiniams Lietuvoje aukojo – *a.a. Stasės Matulevičienės* atminimui: $100 – O. B. Sergaučiai; $50 – L. Urbonienė; $20 – B. P. Čeponkai, V. V. Paškai, V. Jonaitienė, M. Povilaitienė, A. Lemėžys, K. Žutautienė, L. Stanulytė-Duz, A. T. Saekoniai, V. E. Abramavičiai; $10 – V. V. Baliūnai, V. Kecorienė; *a.a. Apolonijos Tumpienės* atminimui: A. Gylienė, P. B. Gyliai ir A. A. Minelgai (iš viso $150 JAV); *a.a. Leonardo Kirkilio* atminimui: $35 – B. T. Stanuliai; $30 – V. Paulionis; $20 – Y. Koller, M. Povilaitienė, J. Kiss, R. Sonda, S. G. Krašauskai; $10 – S. Štuopienė, P. V. Lukošius; *a.a. Elvyros Šelmienės* atminimui: $20 – V. P. Gulbinai, E. H. Stepaičiai, A. R. Ulbos, M. I. Zubrickai, R. J. Nevickai, J. Valukienė, L. V. Nakrošiai, J. E. Bukšaičiai, M. A. Raščiauskai; $10 – G. Morkūnienė, L. Bigauskienė; *a.a. Veronikos Alknevičienės* atminimui: $20 – V. L. Balaišiai; *a.a. Antano Gverzdžio* atminimui: $100 – N. A. Simonavičiai; $50 – M. Gverzdienė, V. K. Gapučiai, E. Simonavičienė, C. Battel, dr. M. T. Nicolle, J. J. Šarūnai; $30 – M. R. Rusinai, F. Mockus; $25 – R. G. Paulioniai, R. A. Jonaičiai; $20 – dr. G. M. Skrinskai, Else & Dann, P. Skeivelienė, S. J. Sendžikai, S. S. Zubrickai, A. Zubrickas, J. Karaliūnas, A. Pamataitis, B. Holbrook, E. Kuraitienė, J. K. Batūros, P. B. Sapliai, B. Tamulionienė, A. D. Keršiai, M. Povilaitienė, S. Janušonis, R. Rygelienė; $10 – E. Namikienė, I. Tauteras, J. Bušauskienė, H. Hominuk, J. J. Vyšniauskai.

Aukas rinko E. Simonavičienė, D. Keršienė ir M. Povilaitienė.

IEŠKOME auklės 18 mėn. berniukui Kipling ir Eglinton rajone. Skambinti vakarais Žibutei tel. 416 207-0819.

NEBRANGIAI VERČIAME įvairius dokumentus iš lietuvių, anglų, rusų ir lenkų kalbų. Rašome įvairius raštus, *reziume.* Skambinti mobiliu tel. 647 298-7972, elekt. paštas siandien5@yahoo.com

CLEAN FOREVER. Valome kilimus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauju būdu – sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skambinti bet kuriuo laiku tel. 416 503-1687.

ATLIEKU staliaus, vidaus sienų (drywall), dažymo, plytelių dėjimo, elektros įvedimo, vandentiekio sistemos įvedimo (plumbing) darbus. Įrengiu pirtis (saunas), dengiu stogus. Skambinti Algiui tel. 905 272-8323. Pager 416 715-4783